

Lütk A.
4.10.61

SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUENEUVOSTON KOKOUS

HTY:n talon A-salissa 4. päivänä lokakuuta 1961 alkaen kello 10.

PUOLUENEUVOSTON JÄSENET

Puheenjohtaja: Tauno Suontausta

*Proissa.
Puhetta johti varapuheenjohtaja
Johannes Koikkalainen*

Helsingin piiri:

Valtteri Laitinen ✓

Lempi Lehto ✓

Yrjö Rantala ✓

varajäsenet:

Tauno Hietanen

Laila Leskinen

Aarne Koskinen

Uudenmaan piiri:

Sinikka Luja ✓

Erik Laitinen ✓

Lauri Palonen ✓

varajäsenet:

Kirsti Tuominen

Viljo Malin

Johannes Rautsiala

Turun et. piiri:

Johannes Koikkalainen ✓

Jorma Salo ✓

Kalle Jokinen ✓

varajäsenet:

Veikko Verho

Heikki Munter

Kosti Paasio

Satakunnan piiri:

Vihtori Fallila ✓

Leo Suvanto ✓

Erkki Saarinen ✓

varajäsenet:

Pauli Lavén

Albert Lehto

Eero Oksanen

Hämeen et. piiri:

Antero Nurminen ✓

Aarne Heinonen

Olavi Hakala

varajäsenet:

Niilo Suominen

Kalle Jyly ✓

Pentti Salmi

Hämeen pohj. piiri:

Viljo Rintala

Unto Kanerva /klo 13,30 ✓

Aimo Korjus ✓

Pekka Peltonen ✓

varajäsenet:

Heimo Ahonen

Mauno Lindholm

Hertta Sala

Tarmo Harju

Kymen piiri:

Hugo Lindqvist ✓

Taisto Mikkola

Pekka Mikkonen ✓

Terttu Pylkkänen ✓

Urho Kivelä ✓

varajäsenet:

Veikko Siukkola

Olavi Marttila ✓

Väinö Ripatti

Katri Lindfors

Antti Heikkeri

Mikkelin piiri:

Paavo Ilo ✓

Mauno Auvinen ✓

varajäsenet:

Kauko Laaksovirta

Irja Oranen

Kuopion piiri:

Juho Lukkarinen ✓

Aaro Monthan ✓

varajäsenet:

August Matilainen

Yrjö Nurmi

Joensuun piiri:

Eino Romppanen ✓

Paavo Tirronen ✓

varajäsenet:

Jalmari Väisänen

Yrjö Vanttinen

Keski-Suomen piiri:

Feliks Lahtinen ✓

Anselm Ihalainen ✓

Kalle Helander

varajäsenet:

Tauno Heininen

Eero Tuomaala

Arvi Sinipaasi

Vaasan et. piiri:

Viljo Vuorinen ✓

varajäsen:

Mikko Laitinen

Kokkolan piiri:

Jaakko Pietilä ✓

varajäsen:

Hugo Aro

Oulun piiri:

Antero Väyrynen ✓

varajäsen:

Jarmo Kölhi

Kajaanin piiri:

Artturi Okkonen ✓

varajäsen:

Väinö Tölli

Lapin piiri:

Urho Knuuti

varajäsen:

Niilo Saavalainen

Ruotsalainen Työväenliitto:

Lassi Lassila ✓

varajäsen:

Valdemar Heinström

PUHE- JA ESITYSOIKEUTETUT

Puoluetoimikunta

Väinö Tanner ✓	Rafael Paasio	Veikko Helle ✓
Olavi Lindblom ✓	Väinö Leskinen ✓	Onni Oksanen ✓
Kaarlo Pitsinki ✓	Oiva Kaivola	Viljo Virtanen ✓
Martti Viitanen ✓	Sylvi Siltanen ✓	Lars Lindeman ✓
<u>Tilintarkastajain puheenjohtaja:</u>		Väinö V. Salovaara ✓
<u>Sos.-dem. Naisten Keskusliitto:</u>		Taimi Rinne-Virolainen ✓
<u>Sos.-dem. Nuorison Keskusliitto:</u>		Aulis Leppänen ✓
<u>Sos.-dem. Eduskuntaryhmä:</u>		Gunnar Henriksson ✓

LÄSNÄOLO- JA PUHEOIKEUTETUT

<u>Puolueen vastuunalaiset toimitsijat:</u>	Valde Nevalainen ✓
	Aarne Paananen ✓
	Aatto Väyrynen ✓
	Pauli Burman ✓

Piiritoimikuntien edustajat:

<u>Helsingin piiri:</u>	Ragnar Lönnqvist ✓
<u>Uudenmaan piiri:</u>	Eino Sirén ✓
<u>Turun et. piiri:</u>	Veikko Hellgren ✓
<u>Satakunnan piiri:</u>	Väinö Vilponiemi ✓
<u>Hämeen et. piiri:</u>	Pekka Valajärvi ✓
<u>Hämeen pohj. piiri:</u>	Eero Vuorinen ✓
<u>Kymen piiri:</u>	Erkki Kuoppala ✓
<u>Mikkelin piiri:</u>	Kaarlo Leikas ✓
<u>Kuopion piiri:</u>	Edit Terästö ✓
<u>Joensuun piiri:</u>	Jalmari Väisänen ✓
<u>Keski-Suomen piiri:</u>	Tauno Kähkönen ✓
<u>Vaasan et. piiri:</u>	Pentti Tenkula ✓
<u>Kokkolan piiri:</u>	Toivo Metsäranta ✓
<u>Oulun piiri:</u>	Erkki Koponen ✓
<u>Kajaanin piiri:</u>	Eetu Karjalainen ✓
<u>Lapin piiri:</u>	Heimo Uksila ✓
<u>Ruotsalainen Työväenliitto:</u>	Gunnar Henriksson ✓

Piirisihteerit:

Helsingin piiri
Uudenmaan piiri
Turun et. piiri
Satakunnan piiri
Hämeen et. piiri
Hämeen pohj. piiri
Kymen piiri
Mikkelin piiri
Kuopion piiri
Joensuun piiri
Keski-Suomen piiri
Vaasan et. piiri
Kokkolan piiri
Oulun piiri
Kajaanin piiri
Lapin piiri
Ruotsalainen Työväenliitto

Ragnar Lönnqvist ✓
Kauko Tapaninen ✓
Veikko Hellgren ✓
Väinö Vilponiemi ✓
Viljo Salomaa ✓
Antti Halme ✓
Erkki Kuoppala ✓
Martti Åberg ✓
Keijo Suksi ✓
Kalervo Neiglick ✓
Tauno Kähkönen ✓
Eeli Lepistö ✓
Toimi Metsäranta ✓
Erkki Koponen ✓
Leevi Kovalainen ✓
Heino Uksila ✓
Lars Lindeman ✓

Kunnallisjärjestöjen sihteerit:

Turku
Tampere
Lahti

Esko Niskanen ✓
Martti Hussi ✓
Pauli Torniainen (pöytäkirja)

Puoluelehtien edustajat:

Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto
Suomen Sosialidemokraatti
Turun Päivälehti
Uusi Aika
Hämeen Kansa
Kansan Lehti
Eteenpäin
Kansan Työ
Vapaus
Kansan Voima
Pohjanmaan Kansa
Pohjolan Työ
Svenska Demokraten
Sosialistinen Aikakauslehti

Eino Kalkkinen ✓
Atte Pohjanmaa, Sulo Manninen ✓
- Seino Juntunen ✓
Vilho Rantanen ✓
Mauno Pelkonen ✓
Vilho Halme ✓
Holger Salokangas ✓
-
Alpo Tiitinen ✓
Tommi Moilanen ✓
Pentti Ketola ✓
-
Gunnar Henriksson ✓
Olli Laitinen ✓

PUHEENJOHTAJAN LUVALIA KOKOUSTA SEURAAMASSA
OLLEET PUOLUEEN JÄSENET

Sos.-dem. Raittiusliitto:

Yrjö A. Saarinen ✓

Jaostojen puheenjohtajat:

Ilmari Linna

Reino H. Oittinen

Arvi E. Heiskanen

Puolueen kunniajäsenet:

A.J. Kosonen ✓

Toimitsijat ja muut toimihenkilöt:

Aaro Kärkkäinen ✓

Jarl Nordman ✓

Yrjö Virtanen ✓

Unto Niemi ✓

Vihtori Lahti ✓

Arvo Nuolijärvi ✓

Helinä Halava ✓

Pirjo Elo ✓

Ulla Suhonen

Elo Lehtinen ✓

Toimi Ranne ✓

Jukka Tuomi ✓

Eino A. Wuokko ✓

Muut:

Sulo A. Fyppö ✓

Liite B.

29.10.61

PUHELIMET:

Puoluesihteeri 77 24 10 77 39 93
Järjestösihteeri 77 47 21
Taloudenhoitaja 77 29 95
Kunnallisasiat 77 47 42
Toimisto 77 23 47
Kassa 77 87 52
Julkaisujen toim. . . . 77 87 53

Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 1961

Kutsu Puolueneuvoston kokoukseen

Sosialidemokraattisen Puolueen Puolueneuvosto kutsutaan kokoukseen, joka pidetään Helsingin Työväentalon A-salissa keskiviikkona 4. päivänä lokakuuta 1961 alkaen kello 10. Esillä presidentinvaaliin liittyvät asiat.

Puolueterveisin

SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUETOIMIKUNTA

Väinö Tanner

Kaarlo Pitsinki

Jakelu:

Puolueneuvoston jäsenet
Puoluetoimikunnan jäsenet
Tilintarkastajien puheenjohtaja
Sos.-dem. Naisten Keskusliiton edustaja
Sos.-dem. Nuorisson Keskusliiton edustaja
Sos.-dem. Eduskuntaryhmän edustaja

Tiedoksi:

Puolueen vastuunalaiset toimitsijat
Piiritoimikuntien edustajat (yksi kustakin piiristä)
Piirisihteerit
Puoluelehtien edustajat (yksi kustakin lehdestä)
Sos.-dem. Raittiusliitto
Puolueen jaostojen puheenjohtajat

Luonnos Puolueneuvoston julkilausumaksi
Puoluestrivikunnan, alustava ehdotus
(Loppullinen julkilausuma itse pöytäkirjassa) } *Liite C.*
4.10.-61

Suomen kansa on tärkeiden ratkaisujen edessä. Vajaan vuoden kuluessa valitaan maalle sekä tasavallan presidentti että eduskunta. Näissä vaaleissa viitoidaan pitkälle eteenpäin kansanvallan ja parlamentarismin kehityssuunta.

Jo vuosia on valtiollinen elämä ollut epänormaalissa ja huolestuttavassa tilassa. Lain kunnioitus ja hyvät tavat on työnnetty syrjään. Perustuslakia on loukattu. Eduskunta on itse asiassa menettänyt parlamentaarista oikeuksistaan tärkeimmän, oikeuden määrätä maan hallituksesta. Yksi puolue on monopolisoinut vallan, jota se käyttää väärin, poliittisen suosinnan ja syrjinnän välikappaleena. Valtiokoneiston yläpäässä esiintyy häpeällistä mädännäisyyttä ja julkeata oman edun tavoittelua. Vallassaolijat eivät kykene käyttämään hallitusvaltaa kansakunnan parhaaksi. Heidän ainoa puolustelunsa on vetoaminen ulkopoliittisiin seikkoihin kierolla ja maan etuja vahingoittavalla tavalla. Vallanahneeseen vähemmistöön nojautuvista presidentinhallituksista on muodostunut valtiosäännön hengen vastainen ja demokratiaa polkeva pysyväinen järjestelmä. Siitä on päästävä eroon!

Maa tarvitsee rehellistä parlamentarismia, joka rakentuu kansanvallan ja edistyksen voimien yhteisymmärrykseen. Demokraattisen valtioelämän lakeja on noudatettava - olivatpa ne kirjoitettuja tai kirjoittamattomia. Kansamme valtava enemmistö tahtoo säilyttää vapautensa ja oikeutensa. Tämän enemmistön luottamusmiesten on päättäväisesti ja johdonmukaisesti taisteltava kansan vapauden ja sen demokraattisten oikeuksien puolesta - kaikkia diktatuuripyrkimyksiä vastaan.

Tasavallan presidentin vaalissa on Sosialidemokraattinen Puolue suositellut yhteistä ehdokasta viidelle muulle kansanvaltaiselle puolueelle. Ne ovat tämän suosituksen hyväksyneet, koska

myös ne näkevät Olavi Hongassa rehellisen, taitavan, kokeneen ja kunnioitetun miehen tasavallan korkeimmalle paikalle. Samoin ajattelevat näiden puolueiden ulkopuolella laajat kansalaispiirit, jotka tahtovat olla mukana saattamassa valtiollista elämäämme normaalille ja luotettavalle kannalle. Uudistuksen vaatijat ovat järjestäytymässä voimaksi, joka ulottuu kaikkiin yhteiskuntakerrokseen. Kysymyksessä on demokratian ja parlamentarismin perusarvojen puolustaminen. Se on Suomen kansan yhteinen asia.

Sosialidemokraattinen Puolueneuvosto antaa tunnustuksensa puolueväelle, joka jo on tarmokkaasti valmistautunut ensimmäiseen edessä olevista kahdesta vaalitaistelusta. Puolueneuvosto kehoit -
taa kaikkia piirijärjestöjä jatkamaan niitä toimenpiteitä, jotka johtavat mahdollisimman laajojen vaaliliittojen syntymiseen Olavi Honkaa kannattavien puolueiden ja kansalaisryhmien kesken.

Puolustamme demokratian ja parlamentarismin perusarvoja

Suomen Sosialidemokraatti 5.10.1961.

Sos.-dem. Puolueneuvosto eilen pitämässään kokouksessa päätti antaa seuraavan julkilausuman:

● Suomen kansa on tärkeiden ratkaisujen edessä. Vajaan vuoden kuluessa valitaan maalle sekä tasavallan presidentti että eduskunta. Näissä vaaleissa viitoitetaan pitkälle eteenpäin kansanvallan ja parlamentarismin kehityssuunta.

● Jo vuosia on valtiollinen elämä ollut epänormaalissa ja huolestuttavassa tilassa. Lain kunnioitus ja hyvät tavat on työnnetty syrjään. Perustuslakia on loukattu. Eduskunta on itse asiassa menettänyt parlamentaarista oikeuksistaan tärkeimmän, oikeuden määrätä maan hallituksesta. Yksi puolue on monopolisoinut vallan, jota se käyttää väärin, poliittisen suosinnan ja syrjinnän välikappaleena. Valtiokoneiston yläpäässä esiintyy mädännäisyyttä ja julkeata oman edun tavoittelua. Vallassaolijat eivät kykene käyttämään hallitusvaltaa kansakunnan parhaaksi. Heidän ainoa puolustelunsa on vetoaminen ulkopoliittisiin seikkoihin kierolla ja maan etuja vahingoittavalla tavalla. Vallanahneeseen vähemmistöön nojautuvista presidentinhallituksista on muodostunut valtiosäännön hengen vastainen ja demokratiaa polkeva pysyväinen järjestelmä. Siitä on päästävä eroon!

● Maa tarvitsee rehellistä parlamentarismia, joka rakentuu kansanvallan ja edistyksen voimien yhteisymmärrykseen. Demokraattisen valtioelämän lakeja on noudatettava — olivatpa ne kirjoitettuja tai kirjoittamattomia. Kansamme val-

tava enemmistö tahtoo säilyttää vapautensa ja oikeutensa. Tämän enemmistön luottamusmiesten on päättäväisesti ja johdonmukaisesti taisteltava kansan vapauden ja sen demokraattisten oikeuksien puolesta — kaikkia diktatuuripyrkimyksiä vastaan.

● Tasavallan presidentin vaalissa on Sosialidemokraattinen Puolue suositellut yhteistä ehdokasta viidelle muulle kansanvaltaiselle puolueelle. Ne ovat tämän suosituksen hyväksyneet, koska myös ne näkevät Olavi Honkassa kansakuntaa kokoavan persoonan, rehellisen, kokeneen ja kunnioitetun miehen tasavallan korkeimmalle paikalle. Samoin ajattelevat näiden puolueiden ulkopuolella laajat kansalaispiirit, jotka tahtovat olla mukana saattamassa valtiollista elämäämme normaalille ja luotettavalle kannalle. Undistuksen vaatijat ovat järjestäytymässä voimaksi, joka ulottuu kaikkiin yhteiskuntakerroksiin. Kysymyksessä on demokratian ja parlamentarismin perusarvojen puolustaminen. Se on Suomen kansan yhteinen asia.

● Sosialidemokraattinen Puolueneuvosto antaa tunnustuksensa puolueväelle, joka jo on tarmokkaasti valmistautunut presidentinvaalitaisteluun. Puolueneuvosto kehoittaa kaikkia piirijärjestöjä iatkamaan niitä toimenpiteitä, jotka johtavat mahdollisimman laajojen vaaliliittojen syntymiseen Olavi Honkaa kannattavien puolueiden ja kansalaisryhmien kesken.

Julkilausuman julk. lehtiin 5.10.1961
Liite D.

SOSIALIDEMOKRATIAN PÄIVÄ 1961

- 1 Ajankohta 4 - 12. 11. 1961
- 2 Tunnus: VALITSEMME VAPAUDEN
Tämän tunnuksen ympärille nivoutuu Päivän vietto kokonaisuudessaan. Puolueneuvosto hyväksyy erityisen julkilausuman, joka levitetään lentolehtisinä, julisteiden muodossa ja lehdistössä.
- 3 Organisaatio
 - 31 Lauantaina 4. 11. klo 17 tapahtuu juhla viikon avaus Helsingissä järjestettävällä ulkoilmatilaisuudella, jossa sytytetään 'Vapauden tuli'. Samanaikaisesti syttyvät soihdut kaikkiaan 56 paikkakunnalla ja Sos.-dem. Nuorison Keskusliiton jäsenten muodostamat soihtupartiot lähtevät liikkeelle levittämään lentolehtisiä (Puolueneuvoston julkilausuma 'VALITSEMME VAPAUDEN' ja SNK:n julkaisema nuorille äänestäjille tarkoitettu lentolehtinen.)
 - 32 Juhlat. Mainitun kahdeksan päivän aikana järjestetään kaikissa piirijärjestöissä Sosialidemokratian Päivän juhlia. Tarkoituksena on keskittää voimat parin suurimman juhlan järjestämiseen kussakin piirissä. Juhlatilaisuuksien sarja alkaa Helsingistä, jossa 4.11. klo 18 Työväentalossa alkaa SOSIALIDEMOKRATIAN PÄIVÄN TAISTELUJUHLA. Juhlaan saavutaan lippu- ja soihtukulkueen johdolla em. ulkoilmatilaisuudesta.
 - 33 Juhlakokoukset. Kaikissa puolueosastoissa, nais- ja nuorisoliittojen perusjärjestöissä järjestetään juhla viikon aikana juhlakokous, jossa käsitellään Puolueneuvoston julkilausuma ja sen pohjalta laadittu alustus. Kokousten puitteet tehdään tavallista juhlavammiksi. Samalla ne ovat kesän ja syksyn aikana tulleen uusien jäsenten vastaanottotilaisuuksia. Yksityiskohtaiset ohjeet lähetetään puolue toimistosta kentälle hyvissä ajoin.
- 4 Mainonta
 - 41 Julisteet Kaikkia piirijärjestöjä varten painatetaan yhteinen juhla juliste, johon kukin piiri itse painattaa itse juhlatilaisuutta koskevan osan. 'VALITSEMME VAPAUDEN'-tunnuksella varustettuja julisteita painatetaan pylväsmainoksiksi. Julisteessa on

ote puoluenevoston julkilausumasta. Tällaisia tekstijulisteita painatetaan neljä eri väreissä, näistä yksi ruotsinkielinen.

Lentolehtinen Julkilausumasta laaditaan lentolehtinen (painos 100.000 kpl), jota levitetään puolueosastojen ja yhdysmiesverkoston kautta.

Lehdistö. T-lehdistössä käsitellään tunnusta ja siihen liittyviä asioita juhlaviikon aikana. Suurimmissa päivälehdissä julkaistaan kaksi isoa ilmoitusta, jotka tekstiltään liittyvät juhlaviikon tunnukseseen.

Radio. Puolueen jäljellä oleva radiointiaika (15 min.) käytetään Helsingin pääjuhlan radiointiin.

- 5 Kampanjat
- 51 Juhlaviikon aikana tehostetaan T-lehtien levitystyötä.
 - 52 Jäsenhankintakampanja jatkuu juhlaviikon aikana. Ohjeet lähetetään kentälle lokakuun alussa.
 - 53 SNK:n jäsenet myyvät juhlaviikon aikana Sosialidemokratian Päivän kukkaa sosialidemokraattisen nuorisotyön tukemiseksi.

VAIITSEMME VAPAUDEN

Taistelu vapauden puolesta riistoa, sortoa ja vääryyttä vastaan on kautta aikojen ollut yhteiskuntaa uudistavien joukkoliikkeiden suurena tehtävänä. Se on innostanut orjuutettuja kansoja, maahan poljettuja yhteiskuntaluokkia ja ahdingossa eläviä ihmisiä taistelemaan paremman tulevaisuuden puolesta tietoisina siitä, ettei elämä ilman vapautta ole elämisen arvoista. Näin on tänäkin päivänä.

Vapaus on sosialismin ja demokratian olemassaolon edellytys. Siten vapauden aate liittyy oleellisena osana sosialidemokratian aaterakennelmaan, joka on perustana oikeudenmukaisen ja kansanvaltaisen yhteiskunnan luomistyölle. Vapauden aate vaatii kansan, luokan ja yksilön vapauttamista pelosta ja puutteesta. Se edellyttää ihmisen persoonallisen kehittämisen vapautta. Vain vapaassa yhteiskunnassa yksilöllä on oikeus esteettä ja kenenkään painostamatta osallistua yhteisöä palvelevana jäsenenä poliittiseen, taloudelliseen ja sivistykselliseen toimintaan.

Kun sosialidemokraattinen puolue yli kuusikymmentä vuotta sitten herätti työväen ja torpparien joukkoliikkeen, sen innostavana lähtökohtana oli yhteiskunnallinen ja kansallinen vapaustaistelu, joka vuosikymmenien mittaan on johtanut suuriin saavutuksiin. Tämän työn ja siinä uurastaneiden miesten ja naisten muisto on velvoittava. Aloite työväen nousun muistomerkin pystyttämiseksi vastaa kaikissa kansanvaltaisissa yhteiskuntaryhmissä esiintyvää kunniotuksen ja kiitollisuuden tunnetta tien raivaajia kohtaan. Heidän kannustimenaan olleen vapaudenaatteen tinkimätön seuraaminen on välttämätöntä nytkin, jolloin olemme siirtymässä ydinvoiman ja

teollistuvan yhteiskunnan uuteen aikakauteen uusin ennen aavistamattomin mahdollisuuksin kansojen ja yksilöiden hyvinvoinnin kehittämiseen.

Vapautta on vaalittava yhteiskunnan kaikissa kehitysvaiheissa. Sen sisältöä on laajennettava niin, että pelko työttömyydestä, puutteesta, sairaudesta ja syrjinnästä väistyy yhteiskunnan vähävikisimmältäkin osalta. Tänään me käymme taistelua vapauden säilymisestä niin yksilön kuin kansankin osalta aikamme ristiriitojen ja ideologioiden maailmanlaajuisessa kamppailussa. Vapaus edellyttää vastuuta kaikissa kansalaispiireissä, vastuuta suomalaisen yhteiskunnan kehittämisestä sellaiseksi, jossa jokaisen on hyvä elää vakaan demokratian vallitessa.

Valitsemme vapauden. Tämä valinta vaatii meiltä kaikilta herkeämätöntä työtä, se vaatii valppautta, se vaatii taistelua kaiken sen puolesta, minkä menneet sukupolvet ovat maassamme rakentaneet. Vain vapauden vallitessa voidaan rakentaa uusi, onnellisempi yhteiskunta.

Tähän taisteluun Sosialidemokraattinen Puolue kutsuu kaikkia Suomen miehiä ja naisia. Se kutsuu työhön ja toimintaan kaikkia niitä kansalaisia, jotka sosialidemokraattien tavoin valitsevat vapauden.

Valitsemme

*Ylimääräinen
Käite / Puoluehistoria
1.11.1961*

VAPAUDEN

SOS.-DEM. PUOLUE

Valitsemme vapauden

Taistelu vapauden puolesta riistaa, sortoa ja vääryyttä vastaan on kautta aikojen ollut yhteiskuntaa uudistavien joukkoliikkeiden suurena tehtävänä. Se on innostanut orjuutettuja kansoja, maahan poljettuja yhteiskuntaluokkia ja ahdingossa eläviä ihmisiä taistelemaan paremman tulevaisuuden puolesta tietoisina siitä, ettei elämä ilman vapautta ole elämisen arvoista. Näin on tänäkin päivänä.

Vapaus on taloudellisen ja valtiollisen demokratian ehto. Se on sosialidemokratian perusta, jolle oikeudenmukainen ja kansanvaltainen yhteiskunta rakennetaan. Vapauden aate vaatii kansan, luokan ja yksilön vapauttamista pelosta ja puutteesta. Se on ihmisen kehittymisen vapautta. Vain vapaassa yhteiskunnassa yksilöllä on oikeus esteettä ja kenenkään painostamatta osallistua yhteisöä palvelevana jäsenenä poliittiseen, taloudelliseen ja sivistykselliseen toimintaan.

Työväen ja torpparien joukkoliike synnytti sosialidemokraattisen puolueen yli kuusikymmentä vuotta sitten. Alkoi yhteiskunnallinen ja kansallinen vapaustaistelu, joka vuosikymmenien mittaan on joh-
tanut suuriin saavutuksiin. Tämän työn ja siinä uurastaneiden miesten ja naisten muisto on velvoittava. Aloite työväen nousun muistomerkin pystyttämiseksi vastaa kaikissa kansanvaltaisissa yhteiskunta-

ryhmissä esiintyvää kunnioituksen ja kiitollisuuden tunnetta tien rai-
vaajia kohtaan. Heidän työtään on jatkettava. Teollisuuden uusi yhteiskunta on rakennettava vapauden pohjalle. Ydinvoiman ennen aavistamattomia mahdollisuuksia ei saa käyttää ihmisen orjuuttami-
seen, vaan vapauttamiseen sorrosta, puutteesta ja pelosta.

Vapautta on vaalittava yhteiskunnan kaikissa kehitysvaiheissa. Sen sisältöä on laajennettava niin, että köyhyyden pelko työttömyy-
den, sairauden tai syrjinnän johdosta väistyy yhteiskunnan vähäväki-
simmältäkin osalta. Tänäkin me käymme taistelua vapauden säilymi-
sistä niin yksilön kuin kansankin osalta aikamme ristiriitojen ja ideo-
logioiden maailmanlaajuisessa kamppailussa. Vapaus edellyttää vas-
tuuta kaikissa kansalaispiireissä, vastuuta suomalaisen yhteiskunnan
kehittämisestä niin, että jokaisen on hyvä elää vakaan demokratian
vallitessa.

Valitsemme vapauden. Tämä valinta vaatii herkeämätöntä
työtä, se vaatii valppautta, se vaatii taistelua kaiken sen puolesta,
minkä menneet sukupolvet ovat maassamme rakentaneet ja mihin
tulevilla sukupolvilla on oikeus. Vain vapauden vallitessa voidaan
rakentaa uusi, onnellisempi yhteiskunta.

Sosialidemokraattinen Puolue kutsuu tähän taisteluun Suomen
miehiä ja naisia. Se kutsuu työhön ja toimintaan kaikkia niitä kansa-
laisia, jotka sosialidemokraattien tavoin valitsevat vapauden.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUENEUVOSTO

HISTORIAA:

- 1899 perustettiin Suomen Työväenpuolue
- 1899 vaadittiin yhtäläistä, välitöntä äänioikeutta
- 1899 vaadittiin työpäivää 8-tuntiseksi
- 1903 Työväenpuolue julistautui sosialidemokraattiseksi ja otti nimekseen Sosialidemokraattinen Puolue Suomessa
- 1903 hyväksyttiin puolueelle periaateohjelma
- 1905 suurlakko
- 1905 annettiin Tampereella punainen julistus Venäjän sortopolitiikkaa vastaan
- 1906 muodostettiin yksikamarinen eduskunta
- 1906 saatiin yhtäläinen äänioikeus kaikille 24 vuotta täyttäneille
- 1917 puolue vaati maan julistamista itsenäiseksi
- 1918 kansalaissota
- 1919 toteutettiin tasavaltainen hallitusmuoto
- 1922 vaadittiin vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä
- 1930 alkoi taistelujen vuosikymmen vapauden ja kansanvallan puolesta lapualaisuutta vastaan
- 1937 annettiin kansaneläkelaki
- 1952 hyväksyttiin puolueelle uusi, muuttuneita oloja vastaava periaateohjelma

LÄHIAJAN TAVOITTEITA:

Yleisen sairausvakuutuksen aikaansaaminen
Vähäväkisten lapsiperheiden asunto-olojen kohottaminen
Arava-määrärahan korottaminen
40-tuntisen työviikon aikaansaaminen ansiotasoa alentamatta
Verolakien uudistaminen oikeudenmukaisiksi

PÖYTÄKIRJA Suomen Sosialidemokraattisen Puolue r.y:n puolueeneuvoston kokouksesta, joka pidettiin Helsingissä, Helsingin Työväentalon A-salissa, marraskuun 30. päivänä 1961 alkaen kello 12.

Puhetta johti kokouksessa puolueeneuvoston puheenjohtaja lakitieteen tohtori Tauno Suontausta. Pöytäkirjan laati varatuomari Aatto Väyrynen.

Kokouksen avaus

Kokouksen avasi puolueeneuvoston puheenjohtaja Tauno Suontausta. Hän lausui:

Hyvät puoluetoverit! Minä pyydän lausua puolueeneuvoston jäsenet ja muut saapuvilla olevat tervetulleiksi puolueeneuvoston ylimääräiseen kokoukseen.

Puolueen sääntöjen mukaan puolueeneuvosto on puoluekokousten välisenä aikana puolueen ylin päätäntävaltainen elin. Meillä on tässä kokouksessa esillä kokouskutsun mukaan nykytilanne sekä puolueen sääntöjen 40 §:ssä mainitut asiat, se tahtoo sanoa asiat, jotka koskevat presidentin vaalia. Puolueeneuvosto on sekä puolueen että maan kannalta tärkeiden ratkaisujen edessä. Minä toivon, että tämä yhteinen neuvonpito on yksituumainen, että keskustelu on asiallista, että se on rakentavaa ja että se muodostuu uudeksi nousun pohjaksi puolueelle.

Nimenhuuto

Tuomari Aatto Väyrysen toimittamassa nimenhuudossa todettiin läsnäoleviksi puolueeneuvoston puheenjohtaja Tauno Suontausta sekä seuraavat muut puolueeneuvoston jäsenet:

Helsingin piiri: Lempi Lehto, Yrjö Rantala, Tauno Hietanen;

Uudenmaan piiri: Sinikka Luja, Erik Laitinen, Lauri Palonen; Turun eteläinen piiri: Johannes Koikkalainen, Kostti Paasio; Satakunnan piiri: Vihtori Fallila, Leo Suvanto; Hämeen eteläinen piiri: Antero Nurminen, Aarne Heinonen, Olavi Hakala; Hämeen pohjoinen piiri: Unto Kanerva, Pekka Peltonen, Hertta Sala; Kymen piiri: Hugo Lindqvist, Taisto Mikkola, Pekka Mikkonen, Terttu Pylkkänen, Urho Kivelä; Mikkelin piiri: Paavo Ilo, Mauno Auvinen; Kuopion piiri: Juho Lukkarinen, Aaro Monthan; Joensuun piiri: Eino Romppanen, Paavo Tirronen; Keski-Suomen piiri: Feliks Lahtinen, Anselm Ihalainen, Kalle Helander; Vaasan eteläinen piiri: Viljo Vuorinen; Kokkolan piiri: Jaakko Pietilä; Oulun piiri: Antero Väyrynen; Kaajanin piiri: Artturi Okkonen; Lapin piiri: Urho Knuuti; Ruotsalainen Työväenliitto: Lassi Lassila; kaikkiaan 1 + 36.

Kokouksessa saapuvilla olleista muista puolueen jäsenistä, joilla sääntöjen mukaan tai puheenjohtajan antamalla luvalla oli läsnäolo-oikeus, oli tehtävä merkintä kokouksen osanottajaluetteloon. (Osanottajaluettelo, Liite A.)

Kello 12,45 tehtiin osanottajaluetteloon merkintä siitä, että puolueeneuvoston varajäsenen Kostti Paasion tilalle kokoukseen ilmoittautui samaa piiriä edustava varsinainen jäsen Kalle Jokinen.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

P u h e e n j o h t a j a : Tämän jälkeen meidän olisi todettava kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Puolueen sääntöjen 23 §:n mukaan puolueeneuvoston ylimääräinen kokous on pidettävä, jos vähintään 1/3 puolueeneuvoston varsinaisista jäsenistä erityisesti ilmoitettua asiaa varten ja kirjallisesti sitä vaatii, tai jos puolueitoimikunta katsoo sen tarpeelliseksi. Puolueeneuvoston kokouksen kutsuu koolle puolueitoimikunta.

Kokouskutsu lähetetään piirijärjestöille kirjallisesti.

Voitaneen todeta, että tämä puolueitoimikunnan aloitteesta koolle kutsuttu puolueeneuvoston kokous on laillisesti kokoonkutsuttu ja päätösvaltainen.

Laillisuus ja päätösvaltaisuus vahvistettiin yksimielisesti.

Kokouskutsu otettiin pöytäkirjaan liitteenä B.

Kokouksen järjestäytyminen

P u h e e n j o h t a j a : Tämän jälkeen seuraa kokouksen järjestäytyminen. - Puolueitoimikunnan taholta tehtäneen tässä suhteessa esitys.

P i t s i n k i : Puolueitoimikunta ehdottaa puolueeneuvoston kokouksen sihteereiksi Aatto Väyrysen ja Aaro Kärkkäisen.

Hyväksyttiin.

P i t s i n k i : Pöytäkirjan tarkistajiksi puolueitoimikunta ehdottaa Sinikka Lujan ja Yrjö Rantalan.

Hyväksyttiin.

P i t s i n k i : Ääntenlaskijoiksi Antero Nurmisen, Pekka Mikkosen, Paavo Tirrosen.

Hyväksyttiin.

P i t s i n k i : Menettelytapavaliokuntaan seuraavia kahdeksaa: Vihtori Fallila, Johannes Koikkalainen, Lauri Palonen, Unto Kanerva, Paavo Ilo, Juho Lukkarinen, Antero Väyrynen, Artturi Okkonen.

P u h e e n j o h t a j a : Halutaanko käyttää tästä puheenvuoroja?

Puheenvuoroja ei pyydetty.

Puolueitoimikunnan ehdotus hyväksyttiin.

Puoluetoimikunnan kirjallinen ehdotus kokouksen järjestäytymisestä otettiin pöytäkirjaan liitteeksi C.

Työjärjestyksen hyväksyminen

P u h e e n j o h t a j a : Seuraa työjärjestyksen hyväksyminen. Puolueneuvoston jäsenille ja muille saapuvilla oleville on jaettu työjärjestyksesitys. Sen lisäksi, mitä tässä paperissa on merkittynä, mainitsisin, että mitä asiaan n:o 6, poliittinen tilanne ja vaalikysymykset, tulee, niin tarkoituksena on, että puolueen puheenjohtaja Tanner käyttää alustavan puheenvuoron. Mitä tulee kohtaan 7, julkilausuma, puoluetoimikunnalla ei ole valmiina mitään julkilausumaehdotusta. Puoluetoimikunta on antanut tämän julkilausumaehdotuksen luonnoksen laatimisen erityisen valtuuskunnan tehtäväksi. Näin ollen ajan voittamiseksi voitaneen hyväksyä sellainenkin menettelytapa, että kysymys julkilausumasta lähetetään avoimena menettelytapavaliokuntaan.

Näiden lisäysten ja selvitysten jälkeen minä kysyisin, voidaanko työjärjestys hyväksyä.

Kukaan ei pyytänyt puheenvuoroa.

Työjärjestys hyväksyttiin.

Hyväksytty työjärjestys otettiin pöytäkirjan liitteeksi D.

Järjestys kokouksessa

P u h e e n j o h t a j a : Tämän jälkeen, ennen kuin ryhtytään käsittelemään asiaa numero 6, minä puolueen toimitsijain kehotuksesta kiinnittäisin huomiota siihen, että olisi suotavaa ja tärkeätä, että säilytettäisiin hiljaisuus puheenvuorojen aikana, joita tullaan käyttämään.

Edelleen minä esittäisin, että kaikki puheenvuorot esitetään täältä puhujanpaikalta. Kuulijoille ja varsinkin pikakirjoitta-

jille on hyvä, että puhuja ilmoittaa puhujanpaikalle tullessaan nimensä ja piirinsä tai muun asemansa.

Merkittiin tiedoksi.

Poliittinen tilanne ja vaalikysymykset

P u h e e n j o h t a j a : Tämän jälkeen seuraa työjärjestyksen mukaan kysymys poliittisesta tilanteesta ja vaalikysymyksistä. - Puheenjohtaja Tannerilla on sana.

Väinö T a n n e r : Hyvät puoluetoverit! Erikoisesti tänä vuonna on erittäin vaikeata kuvailla poliittista tilannetta sellaisena kuin se todellisuudessa on. Siihen vaikuttaa ensinnäkin se rauhaton tunnelma, joka vallitsee par'aikaa koko maailmassa, jossa ei enää näy yhtään oikein rauhallista kolkkaa, vaan jossa päinvastoin on palopesäkkeitä melkein missä maanosassa tahansa. Me voimme toisten maiden oloista vain lyhyesti todeta, että maailma ei ole vielä päässyt tasapainoon toisen maailmansodan jälkivittelyjen jälkeen, vaan että sota jatkuu - tosin "kylmänä", mutta silti erittäin uhkaavana - koko maailmassa.

Maailma on jakautunut kahteen valtapiiriin, läntiseen ja itäiseen. Ennen kaikkea kaksi suurvaltaa on jyrkästi toisiaan vastaan ja kummallakin tukijoita omalla valta-alueellaan. Varus-tautuminen jatkuu, uhkauksia jatketaan ja singotaan. Jos joku keksii jonkin ehdotuksen tilanteen selvittämiseksi, niin vastapuoli teillaa sen melkein heti alkuun. Näin on käynyt monien kysymysten osalta. Asevarusteluja on koetettu supistaa, sitä varten on käyty neuvotteluja Genevessä moneen otteeseen. Ne katkesivat viimeksi syyskuussa. Tänä päivänä siellä on taasen miehiä asiaa käsittelemässä, mutta alku näyttää ainakin yhtä hankalalta kuin edellisen vaiheen loppukonsanaan. Varsinkin Saksan kysymys ja

siinä yhteydessä Berliinin erikoisasema ovat olleet monien vaiheiden alaisina. Viimeksi on siellä nähty sellainen ihmeellinen tapaus, että tietty, muka itsenäinen valtakunta varustautuu linnoituksella asukkaitaan vastaan estääkseen heitä pakenemasta "paratiisistaan". Saksan kysymys ja Berliinin kysymys ovat todella kipeä kohta koko Euroopan poliittisessa elämässä. Onhan aivan epänormaalia, että suuri kansa on jaettu kahteen osaan ja että suuri kaupunki, joka ennen on ollut valtakunnan pääkaupunki, sijaitsee jatkuvasti toisen valtakunnan sisällä. Tämän kysymyksen on Neuvostoliitto ottanut erikoisasiakseen niissä neuvotteluissa, joita par'aikaa suurvaltojen kesken käydään, mutta minkäänlaista valonkipinää ei neuvotteluista tähän mennessä ole saatu nähdä.

Jos sitten siirrymme kotoisiin oloihimme, eivät näköalat ole paljoakaan ilahduttavammats. Meillä on ollut aikoja, jolloin Suomen kansa on ollut verrattain yksimielistä. Sillä näyttää olevan taipumus löytää tämmöinen yksimielisyys, kun se on ahdingossa. Silloin ei väitellä pienistä asioista, vaan kaikkien ajatukset ja tarmo kohdistuvat vain siihen yhteen suureen asiaan, joka on yhteisin voimin hoidettava. Mutta meidän suomalaisten merkilliseen luonteeseen kuuluu toiselta puolen se, että kun aika vähänkään helpottuu, niin syntyy monenlaisia mielipiteitä, syntyy monenlaisia ryhmiä, jotka taistelevat keskenään toisiaan vastaan, ja esiintyy ihmisiä, jotka luulevat, että juuri heitä maa tarvitsee ja että kansakunnan onni riippuu kokonaan siitä, ovatko he johdossa, päättävässä ja määrävässä asemassa.

Meillä ovat nämä omat ikävät ilmiöt olleet kovin pinnalla jo monen vuoden aikana eikä tänäkään päivänä siinä suhteessa ole paljoa muutosta tapahtunut. Voipa melkein sanoa, että olot ovat nyt vielä kärjistyneemmät kuin vielä esimerkiksi viime puoluekokouksen aikoihin.

Ei tarvitse paljon sanoja sen kuvaamiseksi, mikä täällä on vikana ja minkä vaikutuksia me olemme saaneet kestää ja kärsiä.

Ensinnäkin puoluehajaannus on tavaton. Onko nyt laitaa, että näin pienellä, neljän ja puolen miljoonan asukkaan kansalla on varaa pitää seitsemän puoluetta, seitsemän puolueen aparaatit, joiden kaikkien tehtävänä on saarnata toisiaan vastaan, sen sijaan että tähdittäisiin yhteiseen päämäärään. Näin on kuitenkin käynyt.

Meidän omassa keskuudessamme on tuottanut vaikeuksia se, että suomalainen työväki on hajalla, sekään ei osaa toimia yhtenäisesti. On vanhempi hajaannus, jo melkein aktuaalisuutensa menettänyt: kommunistien eroaminen yhteisestä työväenpuolueesta, mikä ainakin toistaiseksi on auttamaton asia, varsinkin sen jälkeen, kun maailman kommunismi on saanut niinkin suuren valtion asemat ja valtakeinot käsiinsä kuin sillä nykyisin on. Mutta että jäljelle jääneestä sosialidemokraattisesta työväenpuolueesta on lohjennut vielä uusi sirpale, nämä meidän luopiomme, se on sekoittanut aika lailla meidän viimeaikaista politiikkaamme, eikä vain meidän oman puolueemme politiikkaa, vaan koko maan sisäpolitiikkaa. Kuten muistetaan, löytyi yksitoista sellaista sosialidemokraattia, jotka viime valtiollisissa vaaleissa - siis vuonna 1958 - oltuaan eräänlaisessa oppositiossa puolueen sisällä, tästä asenteestaan huolimatta antoivat jopa kirjallisen sitoumuksen, että he edustajaehdokkaiksi asettuessaan ja mahdollisesti valituiksi tultuaan noudattavat puolueen sääntöjä, ohjelmaa ja yhteisesti tehtyjä päätöksiä. Mutta tultuaan sosialidemokraattisten äänien varassa valituksi eduskuntaan, he eivät saapuneet edes ensimmäiseen eduskuntaryhmän kokoukseen, vaan ryhtyivät työskentelemään Sosialidemokraattista Puoluetta vastaan. Jos se ei olisi haitannut eduskunnan normaalia työtä, niin se olisi voitu sivuuttaa kylmästi ja vaitiollen, mutta kun juuri nämä yksitoista sattuiivat olemaan sillä koh-

taa, missä eduskunnan kaksi rintamaa, oikeisto ja vasemmisto, kohtaavat toisensa, määräsi heidän asenteensa, mikä suunta eduskunnassa tuli olemaan määräävänä. Nämä luopiot liittyivät kansanrintamaan, jota maalaisliitto on osannut hyvin käyttää hyväkseen. Sillä on vain pieni enemmistö eduskunnassa, mutta me olemme nähneet, kuinka tarmokkaasti ja johdonmukaisesti se on käyttänyt tätä enemmistöään mitä moninaisimpien päätösten tekemiseen ja tukemiseen. Niistä on johtunut koko se onneton tilanne, mikä eduskunnassa on vallinnut jo vuodesta 1958, siis viime vaaleista saakka. Me olemme kaikki saaneet kokea tämän rintaman olemassaoloa, ja kaikki te tunnette, miten paljon vaikeuksia, jopa nöyryytyksiäkin, voi sanoa, se on aiheuttanut Sosialidemokraattiselle Puolueelle, joka on koettanut kulkea vanhaa, oikeaksi ja lujaksi tunnettua tietään ja noudattaa aikaisempia ohjelmiaan. Meidät on jollain lailla työnnetty syrjään. Saadaksemme korjausta aikaan olemme jo melkein edellisistä eduskuntavaaleista lähtien vaatineet eduskunnan hajoittamista ja uusien vaalien määräämistä. Se ei ole kuitenkaan soveltunut kansanrintamalle eikä maalaisliitolle, joka on siinä hallinnut. Me olemme saaneet odottaa tätä eduskunnan hajoitusta aina näihin aikoihin saakka.

Jos asiat eivät eduskuntaryhmässämme ja puolueessamme ole aivan normaaleja, niin toisaalta täytyy sanoa, ettei muissakaan ryhmissä paljon paremmin ole laita. Joka puolueessa on erimielisyyttä. Pieniä ryhmiä on erkaantunut toimimaan vähän niin kuin omatoimisesti. Näin on oikeistossa, ja maalaisliitossa ^{on} melkein kapina uhkaamassa, kun vain pääsisivät jollain lailla sitä toteuttamaan. Koko se yhteistyö, jonka kaikki nämä eduskuntaryhmät yhdessä pystyisivät hoitamaan, jää nyt hoitamatta. Tästä syystä me olemme niin aikaiseen herättäneet edellä mainitun eduskunnan hajoittamisvaatimuksen ja toivoneet, että uusien vaalien avulla päästäisiin

normaalisiin oloihin - päästäisiin hoitamaan asioita niin kuin itsenäisen valtakunnan tapoihin kuuluu.

Eduskuntavaaleja varten meillä on ollut sekä ohjelma että ko-neisto valmiina jo viime puoluekokouksesta alkaen, siis pääsiäisestä 1960 lähtien. Mutta presidentinvaaleja varten meillä ei ollut mitään ohjelmaa, johon me olisimme edeltäkäsinkin sitoutuneet, minkä vuoksi ryhdyimme tämän vuoden alkupuolella ajattelemaan, miten meidän siinä asiassa olisi toimittava. Meillä oli muistissa aikaisemmat presidentinvaalit, vaalit jotka olivat johtaneet usein tavattoman kiihkoisiin tunnelmiin, juonitteluun valitsijamiesten keskuudessa, lopulta ehkä äänten ostamiseenkin, ja me kuvittelimme, että ehkä näissä nykyisissä vaikeissa ja riitaisissa oloissa voitaisiin löytää kiinteämpi yhteys erilaisten kansalaispiirien kesken, jotta valtakunnan päämiehen vaali saataisiin yksinkertaisemmaksi ja myös paremmin valitsijain tahtoa ilmaisevaksi. Näiden ajatusten pohjalta syntyi tunnettu Honka-ryhmittymä, jonka historiaa en tietenkään rupea tässä kuvailemaan. Mitä enemmän asiaa punnittiin, sitä enemmän sen käyttökelpoisuuteen uskottiin, vaikka monet kyllä epäilivät, että kun asetelma poikkesi niin suuresti aikaisemmasta menettelystä, siihen ei saataisi ihmisiä mukaan. Puolueneuvosto kokoontui aikanaan tekemään ratkaisun asiassa. Täälläkin asetuttiin aluksi melko lailla epäilevälle kannalle, mutta sikäli kuin keskustelu edistyi, me tulimme asiasta muistaakseni jokseenkin yksimielisiksi, ja niin oli luotu pohja, jota sitten lähdettiin ajamaan toisten ryhmien kanssa eteenpäin, ja kesäkuuhun mennessä tilanne oli selvinnyt. Meillä oli ohjelma, joka antoi kansalle oikeastaan vain kaksi presidenttiehdokasta, sillä ne kaksi muuta ehdokasta, joita julkisesti oli esitetty, eivät lopullisesti tulisi merkitsemään mitään. Tämä oli tietysti kauhea isku maalaisliitolle, joka jo toista vuotta aikaisemmin oli ryhtynyt valmistelevaan presidentinvaalia ja nimennyt ehdokkaansa toivos-

sa - ja uskoenkin -, ettei kukaan enää antaudu todelliseksi vastaehdokkaaksi. Ja niin on sitten ryöppy jatkunut tätä meidän ja viiden muun puolueen yhteistä suunnitelmaa vastaan siitä lähtien, kun tämä ohjelma kansalle esitettiin.

Aseita ohjelmaa vastaan on käytetty monenlaisia. Vastenmielisistä on ollut se, että on vedetty ulkopoliittikka mukaan tähän puhtaasti sisäpoliittiseen asiaan. Koko Honka-suunnitelman oli syntynyt tarkoituksella saada aikaan muutos tasavallan presidentin tuolilla, jotta valtakunnan päämieheksi saataisiin henkilö, jonka tehtävänä olisi suuremman yksimielisyyden aikaansaaminen eri puolueiden ja intressiryhmien kesken ja joka ei menettelisi niin kuin tähän astinen on tehnyt - hänhän on tehnyt parhaansa, kaikkensa, synnyttääkseen eripuraisuutta ja siinä mielessä käyttänyt eri puolueissa - ja ennen kaikkea meidän puolueessamme - olevia vastarannan kiiskejä hyväkseen. Tämä yksimielisyyden tavoittelu ei ole miellyttänyt K-rintamaa, ja saadakseen sen torjutuksi se käytti tehokkaasti nimenomaan ulkopoliittisia aseita. Se on syyttänyt Sosialidemokraattista Puoluetta siitä, että tämä puolue muka tahtoo muuttaa maan ulkopoliittikkaa. Täällä on kauan vannottu Paasikiven linjan nimeen. Minä olen rojhennut väittää, ettei Paasikivellä mitään linjaa ollut, taikka oikeastaan, että hänellä on ollut ainakin kymmenen eri linjaa elämänsä varrella. Minä tunnen ne linjat ja hänen kaikki ailahtelunsa perin tarkkaan. Mutta jos nyt tuo nimi hyväksytään ja sanotaan, että se ulkopoliittikka, jota maa on harjoittanut, käy nimellä Paasikiven linja, niin se on juuri se linja, jota me olemme saarnanneet jo vuodesta 1919 saakka, siis ensimmäisen maailmansodan päättymisestä lähtien eli heti sen jälkeen, kun saimme naapuriksemme Neuvostoliiton entisen tsaari-Venäjän asemesta.

Mutta puheella Paasikiven linjasta on ollut tehoa niin kuin

kaikilla valheilla: jos päästää oikein suuren valheen ja toistaa sitä päivästä toiseen, niin nähtävästi se vaikuttaa. Ainakin se on tässä tapauksessa vaikuttanut. Se on otettu totena itärajan toisella puolen ja siellä on alettu puhua samaan henkeen. Mehän olemme saaneet siltä taholta jo kuukausimääriä, jopa vuosikausia, lukea vihjailuja, että ei täällä Suomessa oikein taideta olla ystävällisellä mielellä Neuvostoliittoa kohtaan, ja nyt tällainen puhe ja kirjoittelu on muuttunut yhä jyrkemmäksi. Vähän väliä sinkautettiin idästäpäin kirjoituksia, joissa väitettiin, että suomalaisessa yhteiskunnassa on sekä vasemmalla että oikealla piirejä, jotka eivät halua ystävällisiä suhteita Neuvostoliittoon ja jotka eivät myöskään halua noudattaa luvattua puolueettomuutta ulkopoliitikassa. Meidän vastalauseemme eivät ole merkinneet mitään, ne ovat olleet pelkkää ilmaa. Tämän pelin kehitys ja lopputulos tuli näkyviin täsmälleen kuukausi takaperin. 30.10.1961 annettiin Suomen hallitukselle nootti, jossa viitattiin v. 1948 tehtyyn ystävyys- ja avunantosopimukseen ja vaadittiin keskusteluja. Tämä nootti on siitä lähtien ollut se asia, jonka ympärillä ajatuksemme, keskustelumme ja suunnitelmamme ovat pyörineet.

Nootin käsittelyvaiheet ovat kaikkien muistissa. En tahdo niihin pitkälti puuttua. Mainitsen vain, että aluksi nootti tuli meille jonkinlaisena pommina. Kaikki rupesivat arvailemaan, mitä hän sen takana on, mitä sillä tarkoitetaan. Tarkoitetaanko poliittisia neuvotteluja, jotka tietysti ovat erittäin vaarallisia, vai tarkoitetaanko sotilaallisia neuvotteluja, ja jos tarkoitetaan, niin mikä on niiden tavoitteena. Täältä kävi ulkoministeri Moskovassa ottamassa asiasta lähemmin selvää, mutta ei saanut tietää muuta kuin että asia on viivyttelämästä hoidettava. Tasavallan presidentti tahtoi toimia viivyttelämästä, hän hajoitti eduskunnan osoittaakseen, että täällä hankitaan nyt tosissaan lujaa ystä-

vyyttä ja luottamusta Neuvostoliittoa kohtaan. Mutta Moskovasta tuli tieto, ettei tämä riittänyt. Suomen on hankittava takeet, garantiat siitä, että Suomi hallituksineen ja asukkaineen haluaa ylläpitää ystävälliset suhteet Neuvostoliittoon ja olla puolueeton. Ja lopuksi tasavallan presidentti teki tunnetun matkansa Novosibirskiin saaden siellä keskustella kokonaisen päivän itäisen valtakunnan pääministerin Nikita Hruschtshevin kanssa. Te olette kaikki lukeneet, mitä tietoja hän sieltä toi. Kaikki oli mukavasti selvää, ei tarvita toistaiseksi keskusteluja; Suomi eläköön niin kuin ennenkin, mutta sen on nyt vartioitava, mitä Itämerellä tapahtuu ja mitä Skandinavian maissa puhutaan; ja Suomen asiana on alkaa uudelleen keskustelut, jos niitä tarvitaan. Tätä viimeksi mainittua asiaa ei ole naapurimaissamme Ruotsissa ja Norjassa kuultu kovin ystävällisin tuntein. Sanotaan jopa niinkin pahasti, että Suomi on pantu yövartijaksi seuraamaan ja urkkimaan naapureitaan, jopa olemaan jonkinlaisena vakoilijanakin.

Näillä nootin varjossa eletyillä ajoilla oli suuria vaikutuksia maamme politiikkaan. Kansa ei säilyttänyt rauhallisuuttaan siinä määrin kuin se yleensä on tottunut tekemään. Mielialat tulivat levottomiksi. Levottomuus tarttui eri instansseihin, puolueisiin ja yksityisiin henkilöihin. Puolueet rupesivat horjumaan presidentinvaalikysymyksessä, ja kun ne olivat riittävän kauan horjuneet ja painostaneet yhteistä presidenttiehdokastaan, herra Honkaa, tämä ilmoitti luopuvansa ehdokkuudesta, minkä jälkeen pari puoluetta teki päätöksen, että koko juttu on kaatunut - ja niin tämä meidän kaunis ajatuksemme oli romahtanut.

Saatuamme viime sunnuntai-iltana ja tiistain lehdistä lopullisesti tietää, mitä Novosibirskissä oli lopultakin tapahtunut, meidän oli ryhdyttävä toimiin rakentaaksemme mahdollisimman nopeassa tahdissa uuden ohjelman, uuden toimintasuunnitelman pre-

sidentinvaalia varten, sillä virallisten paperien täytyy olla valmiina jo 7. päivänä joulukuuta. Meille tulee siis tavaton kiire, vaikka kuinka nopeasti päättäisimme toimia. Sosialidemokraattinen puolue-toimikunta lähti nopeasti liikkeelle: meillä oli jo tiistai-aamuna neuvottelu asiasta, taisi olla jokin alkuneuvottelu jo maanantainakin. Tiistaina joka tapauksessa puolue-toimikunta oli virallisesti koolla ja tuli siihen tulokseen, että puolue-neuvosto tarvitaan koolle ja että sen on ratkaistava, mihin suuntaan nyt lähdetään kulkemaan ja mitä ruvetaan tekemään. Sitä varten täällä puolue-neuvosto nyt on kokonaisuudessaan saapuvilla ja puolueen aktiiviset toimihenkilöt mukana harkitsemassa asiaa ja päättämässä siitä.

Ei ole ollut helppo päästä ratkaisuihin näin nopeasti ja ennen kuin asiasta on voitu laajemmin neuvotella, mutta tässäkin tilanteessa on tietysti tehtävä se, mitä voidaan. Toisetkin puolueet ovat jo pohtineet asiaa, tullen toiset toiseen ja toiset toiseen tulokseen. - Ruotsalainen ryhmä, Ruotsalainen kansanpuolue, taitaa olla ihan hajalla, siinä puolueessa on jokaisella pörröjärjestöllä valta päättää, mitä tahtoo. Vennamo on hävinnyt kokonaan näyttämöltä. Kokoomus antaa erilaisia ohjeita kannattajilleen. Kokoomus on eilen pitänyt puoluevaltuuskuntansa kokouksen. Se on tyytynyt toteamukseen, että aikaisempi ohjelma on romutettu. Kokoomuspuolue ei ole onnistunut löytämään uutta ehdokasta itselleen, ja tämänpäiväisissä lehdissä se antaa aivan mitään sanomattoman perustelun, niin sanoakseni julistuksen siitä, mitä se oikeastaan tarkoittaa ja minkä vuoksi se tätä tarkoittaa. Tämä tilanne meillä on nyt edessämme, ja tästä meidän on syytä aloittaa esillä olevan asian käsittely ja harkinta.

Toveri puheenjohtaja. Minä en ole oikein selvillä siitä, miten me nyt jatkamme. Jos täällä halutaan keskustelua poliittisesta tilanteesta, niin minun olisi syytä nyt keskeyttää. Ellei ole

suurempaa tarvetta keskusteluun, niin ehkä olisi parasta jatkaa yhtä menoa ja esittää kokoukselle puoluetoimikunnan ehdotus?

P u h e e n j o h t a j a : Kysytään, halutaanko tämän toveri Tannerin puheenvuoron yleisen osan johdosta keskustella.

Kokouksesta ei-huutoja.

P u h e e n j o h t a j a : Pyydän jatkamaan. Se on kokouksen mielipide.

P u h u j a : Jatko on yksinkertainen ja selvä. Meillä oli toissa päivänä puoluetoimikunnan kokous, jossa pohdittiin vakavasti, mistä me näin yhtäkkiä tempaisisimme itsellemme ehdokkaan, kun se suunnitelma, jota olimme rakentaneet yli puolen vuoden ajan, oli poissa pelistä. Emme tulleet silloin mihinkään lopulliseen tulokseen, mutta totesimme, että kyllä meillä listalta paljon nimiä löytyi. On kolme tapaa suhtautua nykyiseen tilanteeseen. Voitaisiin ensinnäkin osoittaa mieltä ja sanoa, että koska ulkopuolelta sekaannutaan meidän sisäisiin asioihimme ja hajoitetaan meidän vaalirintamamme, niin me emme ehdota poistuneen tilalle omasta puolestamme ketään. Niin pitkälle ei kuitenkaan kukaan mennyt, että olisi sanonut, että me kiellämme väkeämme ottamasta osaa vaaleihin. Toinen tapa olisi mennä vaaleihin "sammutetuin lyhdyin", antamatta etukäteen mitään ohjetta siitä, kuka meidän lopullinen ehdokkaamme tulisi olemaan. Olemme yhden kerran näin menetelleet, nimittäin vuonna 1951, jolloin valittavana oli kaksi ehdokasta: Paasikivi ja Kekkonen. (Lopullisessa äänestyksessä valitsijamiehet äänestivät tietysti Paasikiveä - olimmehan me Kekkosta vastaan.) Asia oli silloin ehkä vähän helpompi siinä suhteessa, että oli niin pätevä ehdokas kuin Paasikivi. Mutta nykyisissä oloissa tämä tapa voisi

olla huono siitäkkin huolimatta, että olosuhteet ovat sellaiset, ettemme voi oikein vapaita vaaleja pitää, koska niitä valvotaan sivulta päin, jopa häiritääinkin sivulta päin. Sen vuoksi ajatukset ovat lopullisesti kypsyneet siihen, että meidän täytyy löytää keskuudestamme oma ehdokas, ja se täytyy löytää vielä tänä päivänä. Sillä jos ratkaisua lykätään, niin se synnyttää ihmisissä epäilyksiä, että puolue on joutunut väärille teille eikä pystykään johtamaan vaaleja niin kuin ne on ajateltu hoitaa.

Tämänpäiväisessä puoluetoimikunnan kokouksessa keskustelua asiassa jatkettiin. Päädyimme tulokseen, joka mielestäni ja puoluetoimikunnan muidenkin jäsenten mielestä on onnistunut. Puoluetoimikunta ehdottaa, että me menemme vaaleihin omalla ehdokkaallamme ja että meidän ehdokkaanamme tulee olemaan päätoimittaja Rafael Paasio Turusta. (Pitkällisiä suosionosoituksia.)

Paasion te kaikki hyvin tunnette. Minun ei tarvitsisi oikeastaan paljon häntä esitellä, mutta ainahan on tapana, kun joku tällainen tärkeä vaali on suoritettava, mainita myöskin ehdokkaan aikaisempi toiminta, hänen elämänjuoksunsa, jonka pitäisi osoittaa, onko se ollut sellainen, että se voi antaa takeita siitä, että hän todella voi täyttää sen aseman velvoitukset, johon hänet aiotaan ehdottaa.

Paasio on ensinnäkin vielä aika sopivassa iässä, hän on syntynyt 1903. Hän on aloittanut verrattain aikaiseen osanottonsa puolue-elämäämme. Hän liittyi jo vuonna 1917 Järjestö-Poikiin. Kun Nuorisoliitto ensimmäisen maailmansodan jälkeen vuonna 1919 lähti matkaan, hän liittyi sen riveihin. Hän oli silloin 16-vuotias. Hän työskenteli pitkän aikaa tässä liitossa, oli sen liittotoimikunnan jäsen vuodesta 1928 alkaen ja puheenjohtaja vuosina 1941-45. Hän oli Työläisnuoriso-lehden toimittajana vuodesta 1938 vuoteen 1942. Kunnalliseen toimintaan hän on ottanut osaa jo vuodesta 1945 lukien, jolloin tuli valtuuston jäseneksi Turussa, missä on vielä nykyäänkin

sos.-dem. valtuustoryhmän puheenjohtajana.

Tärkein on tietysti hänen toimintansa Sosialidemokraattisessa Puolueessa. Hän on liittynyt Sosialidemokraattiseen Puolueeseen jäseneksi v. 1926, toiminut puoluetoimikunnan varajäsenenä vuosina 1939-42, jolloin siirtyi "Sosialistin" päätoimittajaksi Turkuun. Myöhemmin sotien jälkeisenä aikana hän on ollut puoluetoimikunnan varsinaisena jäsenenä, kuten tälläkin hetkellä.

Eduskuntaan Paasio on tullut valituksi vuonna 1948, ja hän on nykyään ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja. Hän on ollut hallituksessa kahteen otteeseen, Kekkosen hallituksessa vuonna 1951 ja Fagerholmin hallituksessa vuonna 1958. Hän on nyt myös eduskuntaryhmämme varapuheenjohtaja.

En voi jättää mainitsematta, että hän on ollut mukana myös ammatillisessa liikkeessä jo vuodesta 1924 alkaen, mutta hänen varsinainen toimintansa on kuitenkin tapahtunut lähinnä poliittisella linjalla.

Tämä lyhyt luettelo, joka viittaa hänen aktiivisuuteensa puolueen ja sen eri orgaanien toiminnassa, osoittaa, mikä mies nyt on kyseessä. Paasio on johdonmukaisesti hamasta nuoruudesta saakka ollut puolueen aatteiden kannattaja. Hän on omistanut paljon aikansa ja voimiansa näiden aatteiden kehittämiseksi ja eteenpäin viemiseksi. Ja ne taistelukeinot, joita hän on käyttänyt, ovat kaikki olleet hyväksyttäviä. Tämän me kaikki voimme vahvistaa hänen kaikesta toiminnastaan, samoin että hän on erittäin hyvä, rauhallinen puhuja, hän kirjoittaa hyvällä tyyllillä rauhallisia kirjoituksia, joissa itse asia on aina hyvin läpiajatteltuna. Luulen, että aina-kaan nykyisessä tilanteessa puolueemme ei olisi voinut löytää riivistään arvokkaampaa henkilöä presidenttiehdokkaan korkealle paikalle, ja samalla vielä ilmoitan, että puoluetoimikunta tekee puolueeneuvostolle tämän ehdotuksensa yksimielisesti. (Suosionosoituksia.)

P u h e e n j o h t a j a : Hyvät puolueeneuvoston jäsenet!

Me olemme saaneet kuulla puolueen puheenjohtajan poliittisen tilanneselostuksen sekä hänen esittelemäänään myöskin puoluetoimikunnan ehdotuksen siitä, miten olisi meneteltävä edessä olevissa presidentinvaaleissa, ehdotuksen, joka sisältää myöskin sen, että puolueeneuvoston olisi nimettävä presidenttiehdokas.

Tämän jälkeen seuraa asiassa lähetekeskustelu.

T a n n e r : Minulta jäi valitettavasti eräs hyvin tärkeä asia mainitsematta. Paasio on suostunut ryhtymään ehdokkaaksi. Hän oli, niin kuin tietysti hyvin sopiikin, vastahakoinen tehtävään, mutta kun hänelle sanottiin, että puolue voi myöskin voittaa miehensä ehdokkaaksi, niin hän mukautui. (Suosionosoituksia.)

Keskustelu:

Mauno P e l k o n e n (Hämeen eteläinen): Hyvät toverit! Olisi tietysti ollut toivottavaa, että puolueeneuvoston jäsenet itse olisivat aloittaneet tämän keskustelun, mutta kun näytti siltä, että ns. lähetekeskustelu jää käymättä, niin minä riensin tänne aloittamaan, jotta toiset voisivat sitten jatkaa.

Sikäli kuin tunnen Etelä-Hämeen järjestöväen mielialoja, toveri Paasion ehdokkuutta tervehditään suurella mielihyvällä. Mutta Etelä-Hämeen edustajilla täällä on itsellään tilaisuus lausua siitä oma käsityksensä.

Olen vakuuttunut siitä, että meidän edustajamme olivat Honkaoperaatiossa vilpittömästi mukana, ja omien havaintojeni mukaan muut näkivät Sosialidemokraattisessa Puolueessa sen tuen ja turvan, jonka ympärille saattoivat vetäytyä. Sosialidemokraattinen Puolue oli kuin setä, joka talutti pelästyneitä lapsia synkässä metsässä, kunnes metsästä tuli karhu ja nämä lapset pelästyivät ja livistivät savupirtin pojan huomaan.

Tämänhetkinen tilanne kentällä on hiukan kaksijakoinen. Toisaalta ollaan harmissaan äskeisille osakumppaneille, mutta toisaalta nousee aika voimakkaana esille helpotuksen tunne siitä, että on vapauduttu kiusallisesta liittoutumasta, liittoutumasta johon monet menivät mukaan vain puolin sydämin. Onneksi tämä tilanne laukesi niin varhaisessa vaiheessa, että maakunnassa ennätetään vielä panna listat kentälle ja kuntoon.

Se, minkä nyt pitäisi nähdäkseni tulla esille, ei ole ainakaan mikään vimman ja katkeruuden purkaus - ei, vaan meidän täytyy lähteä eteenpäin objektiivisesti sosialidemokraattisin tunnuksin, koska meillä on sosialidemokraattinen ehdokas. Ja myös vaalityö on viritettävä samalle aaltopituudelle kuin on meidän ehdokkaamme. Hän on ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja ja käsittääkseni myös Neuvostoliitossa arvostettu henkilö, eikä vastustajiemmeakaan taholla vielä pahemmin parjattu. Tämän edun hän saattaa taistelun aikana menettää, mutta älkäämme itse myötävaikuttako siihen. Siis maltilla nyt pitäisi esiintyä - ei liian karvasta kielenkäyttöä äskeisten liittolaistenkaan parjaamisessa ja solvaamisessa, vaikka he pettivät meidät, sillä me voimme tarvita heidän tukeaan joskus tuonnempana. Ja joka tapauksessa tuo äskeinen liittoutuma kylvi paremman yhteistoiminnan siemenen, idun, joka voi joskus tuonnempana puhjeta kukkaansa. Ja vaalityössä olisi koetettava myös ne seikat tuoda esille voimakkaammin kuin tähänastisen kriisitilanteen aikana. Meidän täytyy jossakin määrin tunnustaa tapahtuneet tosiasiat, joille me emme ainakaan tässä vaiheessa mahda mitään, ja nyt on myös pyrittävä vaikuttamaan simonistiseen kenttään. Minä otaksun, että tämä katsotaan monella taholla toivottomaksi tehtäväksi, mutta kun simonistien asemaa tarkkailee, voi todeta, että heidän kielteinen panoksensa kohdistuu kokonaan Sosialidemokraattista Puoluetta vastaan, kun taas heidän positiiv-

vinen panoksensa kohdistuu Kekkosen ja kommunistien tukemiseen. Minulla on sellainen tunne, että simonistinen kenttäväki tuntee oman puolueensa kyseenalaisen ja heikon aseman ja tajuaa nurinkurisuuden siinä, että teollistuvaa yhteiskuntaamme johtaa yhteiskunnallisesti taantumuksellinen talonpoikaism puolue.

Eräs seikka, johon olen ainakin kahdessa puolueenueuvoston kokouksessa jo vuosia sitten kiinnittänyt huomiota, on suhdetoiminnan laiminlyönti Neuvostoliittoon ja sen edustajiin päin. Silloin, kun minä näitä ajatuksia täällä esitin, perustelin sitä sillä, että muuten me jätämme koko tämän kentän kokonaan kommunistien ja maalaisliittolaisten haltuun. Ellemme tässä asiassa kykene löytämään oikeata menettelytapaa, niin me menetämme tuon kentän tyystin. On tietysti vaikeata samalla kertaa pyrkiä hyviin, luottamuksellisiin suhteisiin Neuvostoliiton kanssa ja torjua viimeiseen hengenvetoon saakka kommunismia omassa maassamme.

Onko meillä enää mahdollisuuksia korjata sitä, mikä on vuosien mittaan laiminlyöty, sitä en osaa sanoa, mutta katsoisin, että meidän presidenttiehdokkaamme, - jonka minä kättentaputuksista päätellen katson nyt lopullisesti tässä kokouksessa nimetyksi -, hänen asenteensa merkeissä meillä voisi olla hennot mahdollisuudet parantaa asemaamme tässä suhteessa. Ja jos kontaktin ottamisen mahdollisuuksia ilmenee sanokaamme Neuvostoliiton lähetystön virkailijoihin, niitä ei pitäisi kokonaan laiminlyödä. Tämä ei merkitse perääntymistä ehdottomassa asenteessamme kommunismiin nähden, vaan kysymys on suhdetoimintalinjasta, jonka me olemme kerta kaikkiaan laiminlyöneet.

Nyt tässä tilanteessa on myös otettava huomioon se odottamaton ja yllättävän suuri etu, minkä kommunistit ovat saaneet omalta osaltaan. Suomen tarkkailija-asema Skandinaviaan päin on ase, joka on neuvottelujen mahdollilla siirretty itse asiassa kommunistien

käsiin. He voivat käyttää sitä eduskunnassa koska ja milloin he katsovat sen itselleen ja taktiikalleen sopivaksi.

Ennen kaikkea korostaisin sitä, että me olemme suuressa määrin kiinnittäneet huomiota yleisiin asioihin, mutta että kenttä on väkisinkin tahtonut jäädä riittävää huoltoa vaille. Ne meidän puolueemme jäsenet, jotka ovat suurilla rakennustyömailla tai suurilla teollisilla työmailla, tuntevat työtovereidensa mielipiteen painon hartioillaan. Kommunistit ja simonistit uskaltavat soittaa suutaan ja lausua mielipiteensä surkeilematta ja karkeasti ja vahingoniloisesti, mutta sosialidemokraattiset työläiset ovat sovinnonhaluisia ihmisiä, he eivät halua riidellä vaan ovat hiljaa ja jäävät kerta kaikkiaan tuon kahdelta taholta tulevan mielipidepainostuksen alle. Tämä on seikka, joka kentällä työskenneltäessä on syytä ottaa huomioon.

Eino Romppanen (Joensuun piiri): Herra puheenjohtaja, hyvät toverit! Kun minä sieltä Karjalan laulumailta jouduin lähtemään tänne Helsinkiin, niin minulla oli eväänä kentän yksimielinen mielipide, että oma ehdokas, mutta uusi mies ryvetettäväksi. Kun nämä meidän toiveet ovat nyt sataprosenttisesti toteutuneet, niin yhdyn vain lyhyesti kannattamaan toveri Paasion ehdokkuutta ja toivon, että jos "honka" on kaatunut, niin "paasi-o" sen sijaan ei kaadu. Nyt siis vain työhön ja taisteluun oman ehdokkaan puolesta ja omin tunnuksin. - Nythän tuosta Honka-pahasta on päästy ja kenttää voidaan vielä jossain määrin rauhoittaa.

Karjalan kenttäväki on valmis tulemaan mukaan muun Suomen kanssa. Viime sunnuntai olikin meillä sellainen kokousten sunnuntai, jollaista Pohjois-Karjalassa ei ole ollut pitkiin aikoihin. Ja kun kenttä ei horju, niin ei tarvitse horjua myöskään täällä ylhäällä. Jos me Sosialidemokraattinen Puolue emme tämän maan kan-

sanvaltaisen ryhmittymän kärkijoukkona pärjää, niin sittenhän eivät pärjää muutkaan! Kun viime lauantaiamuna saatiin tyrmistytävä tieto, että Honka on kaatunut, niin sanottiin meillä päin, että me sosialidemokraatit putosimme jaloillemme, mutta toiset ovat menneet pyllylleen.

Seiskäämme me siis omilla jaloillamme ja taistelkaamme oman asiamme puolesta uudelta pohjalta! (Hyvä-huutoja.)

Puoluesihteri P i t s i n k i : Toveri puheenjohtaja. Minun puheenvuoroni koskee menettelytapaa. - Päättellen siitä tavasta, millä puolueneuvosto vastaanotti toveri Paasion nimen, oletaisin voitavan menetellä niin, että päätämme presidenttiehdokkaan henkilökysymyksestä ja muista vaaleihin liittyvistä kysymyksistä tämän lähetekeskustelun yhteydessä, jolloinka menettelytapavalio-kunnan valmisteltavaksi olisi lähetettävä vain julkilausuman sanamuoto.

Kokouksesta: Hyvä on!

Merkittiin, että kokous oli yksimielisesti yhtynyt puoluesihteri Pitsingin tekemään ehdotukseen.

Seuraavan puheenvuoron keskustelussa käytti

Johannes Koikkalainen (Turun eteläinen): Toveri puheenjohtaja, hyvät puoluetoverit. Puoluetoimikunnan ehdotus tekee Turun eteläisen piirin hyvin iloiseksi, emmekä me tule ylpeiksi, vaikka edellinenkin ehdokas oli turkulainen! Voitte olla varmoja, että Turun eteläinen yhtyy yksimielisesti puoluetoimikunnan esitykseen. Me tunnemme ehdokkaamme, toveri Paasion. Tiedämme, että hän on varma sosialidemokraatti, periaatteen mies, joka tulee kaikissa vaiheissa ja kaikissa tilanteissa pysymään sosialidemokraattina. Minusta tuntuu, että tämä riittää tänä ajankohtana,

se on miehelle kaikkein paras tae. Toivon puolueneuvoston yksimielistä päätöstä ja yhtymistä puolue-toimikunnan esitykseen.

Sinikka L u j a (Uudenmaan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Uudellamaalla niin kuin monessa muussakin piirijärjestössä tehtiin keväällä piirikokouksissa yksimielinen päätös Hongan asettamisesta presidenttiehdokkaaksi. Syksyllä päätettiin asian eteenpäinviemiseksi ja voiton varmistamiseksi yksimielisesti mennä yhteiseen vaaliliittoon kaikkien Honkaa kannattavien puolueiden kanssa. Ei näin ollen ole lainkaan ihme, että toverit Uudellamaalta ovat soitelleet ja että heidän kanssaan on muutenkin ollut puhetta nykyisestä tilanteesta. Puhemies Fagerholmin menettelyn johdosta on oltu kovasti pahoilla mielin. On todettu, että hän on vahingoittanut meidän toimintaamme enemmän kuin kukaan pitkiin aikoihin. Ei kenelläkään ole oikeutta sillä tavoin rikkoa puoluepäätöksiä, ei edes eduskunnan puhemiehellä Sosialidemokraattisen Puolueen jäsenenä. Me emme kuitenkaan olisi sosialidemokraatteja, jollei meillä olisi optimistinen mielenlaatu ja jollei meillä olisi lääkettä tähänkin sairauteen. Kentällä on ehdottomasti oltu sitä mieltä, että meidän on nyt asetettava oma mies presidenttiehdokkaaksi. Olen sitä mieltä, että me emme saa lannistua siitä, että hyvä yritys meni päin honkia. Me yritämme nyt päin Paasiota. (Naurua kokoussalissa). Missään tapauksessa me emme saa lähteä vaaleihin ilman omaa miestä. Me emme saa antaa kannatusta eduskunnan puhemiehen ehdotukselle. Me emme halua olosuhteisiin, joissa mahdollisesti jonkin ajan kuluttua äänestettäisiin 99,9 %:sesti yhtä ainoata miestä. Tämän syksyn Sosialidemokratian Päivän tunnusvapauden vaalimisesta oli oikeaan osunut. Me vaadimme vapautta yhteiskuntamme kaikissa kehitysvaiheissa. Siis ehdottomasti myös tänä päivänä.

P u h e e n j o h t a j a : Ennen kuin keskustelu jatkuu il-

moittaisin, että menettelytapavaliokunnan puheenjohtaja toveri Fallila on ilmoittanut toveri Väyryselle, että menettelytapavaliokunta kokoontuu nyt välittömästi kokoushuoneeseensa, sekä pyytänyt, että valiokunnan kokouksessa olisi saapuvilla myös puoluesihtööri Pitsinki. Edelleen on Fallila esittänyt, että menettelytapavaliokunnan sihteerinä voisi toimia tämän kokouksen sihtööri, Aatto Väyrynen. Tähän kokous voinee suostua.

Hyväksyttiin.

Terttu P y l k k ä n e n (Kymen piiri): Hyvät toverit. Viime lauantaina voitiin sosialidemokraattisissa kodeissa laskea, että tilanne oli vähän "neuvoton". Nyt, kun kolme päivää on kulunut, me emme ole enää neuvottomia, vaan toteamme, että syntyneestä kiusallisesta tilanteesta on selvitty ja että me olemme jälleen saaneet ajatuksemme järjestykseen. Keväällä tapaus Hongan tullessa presidenttiehdokkaaksi asia selvisi suhteellisen lyhyellä miettimisellä ja hyväksyttiin yleisesti. Nyt noottitaisteluun mukaan tulut toveri Fagerholmin mielipide sotki kymenlääniläisiäkin jonkin verran. Kymen piirissä on yleisesti paheksuttu sitä, että niin arvovaltaisessa asemassa oleva ja meidän luottamustamme nauttiva henkilö on tällä tavoin yksityisenä henkilönä halunnut ryhtyä tekemään politiikkaa niin, että suuret joukot joutuvat neuvottomiksi, ja kuitenkin sanoisin, että sosialidemokraatit ilmeisesti vain harvoin ovat neuvottomia. Näiden kolmen päivän jälkeen asia on kirkastunut, ja me jätämme Fagerholmin mielipiteen omaan arvoonsa. Se on sitä luokkaa, että siihen ei kannata sanoja hukata. Sivutettakoon tämä näin lyhyellä. Kymenlääniläiset paheksuvat yleisesti Fagerholmin menettelyä.

Mitä nyt tämänpäiväiseen puolueneuvoston kokoukseen ja puolue-toimikunnan ehdottamaan ratkaisuun tulee, luulisin osaavani tulkita kymenlääniläisten mielipiteen. Ainakin se, mitä työpai-

koilta ja myös yksityiskodeista on korviimme kantautunut, se on käsitys, että omaan nimettyyn ehdokkaaseen päätyminen on tällä kertaa paras mahdollinen ratkaisu asiaan. Ja se, että on päädytty nimenomaan toveri Paasioon, siitä uskallan henkilökohtaisesti olla erinomaisen tyytyväinen. Minusta tämä on ensimmäinen mukava liputus siihen suuntaan, että me rupeamme todella harrastamaan positiivista rauhoituspolitiikkaa sisäpoliittisella rintamalla. Sanottakoon mitä tahansa siitä, että presidentinvaalit ovat meidän sisäpoliittinen asiamme, niin ne ovat kiistattomasti myös ulkopoliittinen asiamme silloin, kun vanhempiemme ohjeen mukaan katsoimme, missä paikassa me maailmankartalla olemme. Tältä kannalta toveri Paasio on varmasti oikea mies. Täytyy tulla toinen tilattu nootti - tai toivottu nootti - ja paljon vakavammassa sävyssä - ennen kuin meiltä tämä presidenttiehdokas mitätöidään. Me olemme Honka-operaation kukistuessa menettäneet laajan yhteisvaaliliiton lupaaman matemaattisen edun, mutta ehkä me toisaalta pysymme nyt aktivoimaan kenttää ja tällä päätöksellä osoittamaan, että Suomen kansa voi edelleen luottaa sosialidemokraatteihin.

Toivoisin, että puolueen lehdistö ja nimenomaan meidän pääkaupunkilainen pää-äänenkannattajamme esiintyisivät vaalitaistelussa tästä eteenpäin sitä tietä, jonka toveri Paasion puheet ja kirjoitukset ovat meille tähän mennessä viitoittaneet. Me emme varmastikaan pitemmän päälle voita sillä, että meillä on kovin kakaramainen asenne. Minä alan olla keski-ikäinen, ja totean, että kyllä jokaiselle iän mukana, kun tulee kokemuksia, karttuu vähän järkeäkin. Olen tullut siihen tulokseen, että aikaisemmat menettelytapamme "riitelemisen innostamisessa" ovat olleet väärät, ja että rauhallinen ja tasainen politiikka sittenkin vie parhaiten eteenpäin. Ja se on ainakin toveri Paasion ansio, että häntä ei ole ikinä saatu haukkumaan vastustajaa sillä tavoin, ettei hän seuraavan kerran tämän tavatessaan olisi voinut ottaa

häntä kädestä kiinni ja yhtä hyvänä kaverina kuin ennenkin käydä esim. ruokapöytään, kärsimättä tuskaa mahahaavoistaan. Kun presidenttiehdokkaita verrataan keskenään, niin tämä on kerta kaikkiaan plussa Paasiolle. Toivon, että Paasion rauhallista asennetta myös kentällä eteenpäin todistettaisiin. Meidän täytyy tässä Suomen maassa, jos mieli tasavaltamme edelleen säilyä, jatkuvasti tulla toimeen maalaisliittolaistemme kanssa, vieläpä kommunistienkin kanssa, koska niille ei näytä löytyvän mitään erikoismyrkkyä.

Täältä puolueen puolesta on oikeastaan hyvä mennä kotiin. Honka-asiassa meillä olivat täällä edessämme suhteellisen valmiit päätökset, mutta nyt tuntuu siltä, että uusi linja menee läpi vielä vähemmällä puheenvuoroilla. Tokkopa Kymen piirissäkään esitetään yhtään puheenvuoroa uutta presidenttiehdokastamme vastaan - niin kuin edellisessä kokouksessamme oli ainoastaan yksi soraääni silloisia suunnitelmia vastaan.

Unto K a n e r v a (Hämeen pohjoinen): Tällä kertaa ilmeisestikään ei ole epätietoisuutta siitä, kuka tulee valituksi tasavaltamme presidentiksi. Ainakin tällä hetkellä näyttää vähän siltä. (Romppanen: Ei ole peli pelattu vielä.) P u h u j a : No ei, en minä tahdo väittää, että on, mutta paljon on tilanne muuttunut. - Pohjois-Hämeessä, josta minä tulen, on yleinen käsitys, niin kuin täällä on ollut kaikilla toisillakin puheenvuoronkäyttäjillä, että oma ehdokas meillä nyt pitää olla, että se olisi ehdottoman välttämätöntä. Nyt, kun meillä on oma ehdokas, minä otaksuisin, että ne, jotka eivät voineet hyväksyä Honka-rintamaa, koska olimme siinä "pahojen porvarien kanssa" yhteistyössä, ovat nyt vilpittömästi ja entistä suuremmalla innolla mukana tukemassa sitä vaalityötä, johon olemme lähtemässä.

Se, että puoluetöimikunta on päässyt yksimieliseen esitykseen ehdokkaasta, on meille puolueen puolesta jäsenille suuri helpotus. Että valinta tällä kertaa on päätynyt toveri Paasioon, se - niin

uskoisin - hyväksytään Pohjois-Hämeessä. Olemme oppineet tunte-
maan toveri Paasion rehtinä toverina, joka on aina pyydettyäessä
ollut valmis meitäkin siellä Pohjois-Hämeessä auttamaan. Minä
toivon kaikkea menestystä alkavalle vaalityölle.

Perusjärjestöni kokous äskettäin antoi vähän niin kuin evääk-
si minulle, kun tänne lähdin, että täällä puolueuuvoston kokouk-
sessa pitäisi hahmotella jonkinlaista ohjelmaa siitä, millä taval-
la meidän puolueemme voisi päästä nykyisestä umpikujastaan. Tämä
on tietysti paljon helpompi sanoa kuin tehdä, mutta eräs seikka
tietysti on se, että naapurimme, suuri Neuvostoliitto, olisi saa-
tava käsittämään, että meidän puolueemme on vankkumatta tällä ns.
Paasikiven linjalla ja että maalaisliiton ulkopoliittinen linja
ei voi olla mikään muu kuin se, mikä meidän puolueemme linja täs-
sä asiassa on ollut. Olisi erinomainen asia, jos me saisimme naa-
purimme tästä vakuutetuksi. Menolla omalla ehdokkaalla presiden-
tinvaaleihin on nähdäkseni tärkeätä nimenomaan lähestyvien edus-
kuntavaalien takia, ja ehkä näissä eduskuntavaaleissa on myös eräs
avain siihen, että me voisimme päästä siitä poliittisesta umpiku-
jasta, johon puolueemme on joutunut. Ja me voimme päästä siitä,
jos vaalien tulos on meille riittävän myönteinen. Meidän on me-
nestyttävä tulevilla eduskuntavaaleissa: - siinä on eräs meidän
puolueemme tulevaisuuden avaimista.

Olen sitä mieltä, että meidän puolueemme tehtäväksi on jää-
nyt meidän yhteiskunnassamme seisoa kansanvallan tukena ja tur-
vana. Porvarillisista puolueista siihen ei näytä olevan. Toivon,
että me jaksamme, kykenemme ja voimme sen tehdä kaikin voimin.

==
Keskustelu poliittisesta tilanteesta keskeytettiin.

Janakkalan Sos.-dem. Kunnallisjärjestön kirjelmä

P u h e e n j o h t a j a : Ennen kuin keskustelu jatkuu ja
koska menettelytapavaliokunta on jo kokoontunut, niin minä ilmoit-

taisin, että Janakkalan Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö
on lähettänyt puolueuuvostolle kirjelmän, jossa puhutaan siitä,
että puolueen asioista päättää pieni sisärengas, joka sanelee pää-
tökset puoluetoimikunnalle ja puolueuuvostolle. "Myöskin puolueen
ja sos.-dem. eduskuntaryhmän yhteistyö on olematonta ja erisuun-
tiin vetävää, josta osoituksena ovat viimeaikaiset tapahtumat."
"Puolueen johtoon olisi saatava henkilöitä, jotka kaikessa toimin-
nassaan nojautuvat jäsenjoukkoihin ja ovat myös yksityiselämässään
mitan täyttäviä." "Puolueeseen on palautettava keskinäinen luotta-
mus ja hyvä toverihenki." Janakkalan Sosialidemokraattinen Kunnal-
lisjärjestö on muuten sitä mieltä, että puolueemme on pyrittävä
löytämään presidenttiehdokkaakseen vankkumaton ja arvontoa naut-
tiva sosialidemokraatti ja että vaalitaistelussa on pyrittävä käyt-
tämään korrekkeja keinoja.

Esittäisin, että tämä kirjelmä lähetetään menettelytapavali-
okuntaan.

Puheenjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Kirjelmä oli liitettävä pöytäkirjaan liitteenä E.

Keskustelu poliittisesta tilanteesta jatkui:

Viljo V i r t a n e n : Herra puheenjohtaja! Hyvät toverit!
Minulla ei ole aihetta sanoa mitään presidenttiehdokkaasta, koska
minulla oli jo puoluetoimikunnassa tilaisuus lausua Sos.-dem.
Nuorison Keskusliiton kanta, ja kun on kysymys meidän liittomme
kunniajäsenistä, niin tietysti me olemme suorastaan ylpeitä, et-
tä juuri toveri Paasio on tähän tehtävään ehdotettu. Sen sijaan
en malta olla käyttämättä tilaisuutta hyväkseni puhuakseni erääs-
tä toisesta liittomme kannalta tärkeästä asiasta.

Tulevilla presidentin valitsijamiesvaaleissa on 80.000 sel-

laista kansalaista, joilla on tällä kertaa ensimmäistä kertaa äänestys-oikeus, ja tulevissa eduskuntavaaleissa sellaisia kansalaisia on 135.000. Ja kun otamme lisäksi huomioon, että edellisissä vaaleissa suurin piirtein toinen puoli silloisista uusista ikäluokista jätti äänioikeutensa käyttämättä, päädyimme siihen, että meillä on nuorta äänioikeuttaan käyttämätöntä kansaa n. 250.000 - 270.000. Tämä on se joukko, johon meidän sosialidemokraattien pitäisi saada ote, mutta yksinämme me olemme Sos.-dem. Nuorison Keskusliitossa siihen voimattomia. Sen vuoksi toivon, että te panisitte tälle seikalle täällä suuren painon. Tämä ei ole, hyvät toverit, ainoastaan tämän päivän kysymys, vaan pitkälle tulevaisuuteen tähtäävä kysymys, kysymys jossa jokaisen kannattaa hetken viipyä.

Artturi O k k o n e n (Kajaanin piiri): Mehän läksimme puolueuuevoston kokouksesta yksimielisinä tehtyämme vakavan harkinnan jälkeen päätöksen, että käymme tuleviin presidentinvaaleihin tuohon ns. Honka-rintamaan yhtyneinä. Meillä Kainuun piirissä, jossa me olimme, myös vakavan harkinnan jälkeen, paneutuneet koko tar-mollamme Hongan valitsemiskampanjaan, Hongan kieltäytyminen aiheutti aikamoisen hämmingin - niin kuin muuallakin. Mutta me olemme saaneet taas jalat allemme ja voimme tarkastella tilannetta uudelta pohjalta. Toveri Paasioon, joka täällä näyttää yksimielisesti tulevan valituksi tähän arvokkaaseen tehtävään, me kainuulaiset voimme olla täysin tyytyväisiä. Voin vakuuttaa, että hän tulee saamaan sieltä kaiken tukemme.

Tietenkin tässä Honka-vaaliliiton hajoamisessa on ollut ja tulee olemaan sekä myönteisiä että kielteisiä puolia. Ne tulemme aikanaan näkemään, niitä ei vielä tällä kertaa ole tarpeellista käydä lähemmin puntaroimaan. Mutta tulkoon myös kainuulaisten ja Oulun piirin taholta tuotua tänne terveiset, että olemme varsin

pahoilla mielin siitä toveri Fagerholmin kirjelmästä, jonka hän on esittänyt. Me emme jaksa sitä siellä sulattaa. Me tunnemme kyllä Fagerholmin hyvänä sosialidemokraattina ja annamme hänelle tunnustuksen monista teoista. Mutta jollakin tavalla tämä äskeinen tempaus kävi yli meidän ymmärryksemme.

Lopuksi totean, että me voimme lähteä täältä mielihyvin kohtiin jatkamaan sitä työtä, jonka olemme aloittaneet, ja että pyrkimyksemme tietenkin on päästä mahdollisimman hyvin tuloksiin presidentinvaalikysymyksessä, jolla puolestaan on suuntaa antava merkitys tuleviin eduskuntavaaleihin nähden.

Aarne H e i n o n e n (Hämeen eteläinen): Edustan Hämeen eteläistä vaalipiiriä, ja siellä on yleensä oltu sitä mieltä, että vaalitaisteluun on lähdettävä omalla ehdokkaalla. Olen kuullut Lahden ja Hämeenlinnankin miesten järjestöjensä piirissä keskustele- van ehdokaskysymyksestä ja lausuvan ajatuksia, että toveri Paasio on oikea mies presidenttiehdokkaaksi. Myöskin maakunnassa on kuulunut samanlaisia vihjeitä, ja aina on ehdoton vaatimus ollut se, että vaalitaistelua ryhdyttäisiin jatkamaan omalla ehdokkaalla. Me siellä Hämeen eteläisessä tunnemme toveri Paasion ja vuosikymmenien aikana - varsinkin niillä seuduilla, missä minä asun, siis Somerolla - me olemme hyvin usein olleet kanssakäymisissä juuri toveri Paasioon. Hänen rehti, vakaa, harkitseva päättäväisyytensä on herättänyt siellä luottamusta. Me olemme monesti pyytäneet häntä paikakunnallemme selvittelemään ajankohtaisia tärkeitä kysymyksiä, eikä hän ole koskaan kieltäytynyt.

Kun yleinen luottamus kohdistuu tällä kertaa juuri toveri Paasioon, me uskallamme luottaa myös siihen, että nämä vaikeat ulkopoliittiset kysymykset saataisiin hänen johdolla hoidetuiksi kansallemme onnellisesti. Hänen suhteensa idänpolitiikkaan tulee olemaan juuri sellaista, mitä suomalainen työväki haluaa, siis myönteistä, ja siten hän siis tulee varmasti jatkamaan oikeata

ulkopoliittista linjaa.

Otamme ilolla vastaan tehdyn ehdotuksen ja toivomme, että asiamme menestyisi. Tulemme varmasti kaikki työskentelemään tämän asian eteenpäin viemiseksi.

K.-A. F a g e r h o l m (Eduskuntaryhmä): Puheenjohtaja: Hyvät toverit: Minä pyydän aluksi täydestä sydämestäni onnitella puoluetoimikuntaa tästä Paasion ehdokkuutta koskevasta yksimielisestä päätöksestä, joka tänään on esitetty puolue neuvostolle. Minä katson, että se on erittäin onnistunut päätös.

Kun minun nimeäni on mainittu muutaman kerran ja menettelynä moitittu, niin ehkä saan lausua muutaman sanan, jottei totuus kokonaan unohtuisi.

Minä olin täysin selvillä siitä, että läheskään kaikki puoluetoverit eivät tulisi ymmärtämään, mitä avoimen kirjelmäni takana oikeastaan oli. Voin kuitenkin vakuuttaa, että tapahtuneen takana oli - en suinkaan minä itse, vaan lukuisia vastuunalaisissa asemissa olevia puoluetovereita. Heidän kanssaan oli keskustelua tästä asiasta, ja he olivat yksimielisiä siitä, että tämä on ainoa pelastus tilanteesta, joka oli käynyt mahdottomaksi.

Honka-linja-ajatus ei ollut niinkään hassu, se oli aika fikusti ajateltu, mutta kun siitä onnistuttiin saamaan "ulkopoliittinen linja" - niin kuin tiedämme, että on onnistuttu saamaan - ja käsitys ulkomailla oli myöskin se, että tämä Honka-ryhmä tunnustaa nyt ulkopoliittisessa suhteessa jotakin muuta kuin Suomen virallinen ulkopoliittikka, niin silloin asiat nopeasti muuttuivat, siitä me emme pääse mihinkään. Tietysti Honka-yrittystä vastaan harjoitettu propaganda oli väärää, emmekä me hyväksy sitä. Mutta me emme toisaalta pystyneet saamaan sitä pois päiväjärjestyksestä. Ja silloin kun minä kirjeeni esitin, oli aivan selvää, että Honka-rintama joka tapauksessa hajoaa. Kysymys oli vain siitä, miten se tapahtuisi. Kokoomus oli, niin kuin jokainen tietää,

joka on seurannut sen miesten edesottamuksia, hajoamistilassa. Kansanpuolue oli myös hajoamistilassa - sehän oli muutenkin sangen heikosti yrityksessä mukana. Kysymys oli vain muutamista päivistä, joiden kuluessa koko homma hajoaisi. Olisi syntynyt sellainen tilanne, että Sos.-dem. Puolue olisi ollut ainoa Hongan kannalla oleva puolue, mikä minusta olisi ollut aivan mahdoton tilanne. Näin ollen oli jotakin tehtävä. Se ratkaisu, jonka minä esitin, oli mielestäni ainoa tapa päästä ulos siitä umpikujasta, jossa olimme ja joka oli minusta sangen vaarallinen puolueellemme. Esitys, että vaali tapahtuisi muuttamalla perustuslakia, se oli vain yksi detalji kirjeessäni, päätarkoitus oli hajottaa Honka-vaaliliitto. Tämä tarkoitus saavutettiin, ja minusta se, mitä tein, oli aivan oikein. Luulen, että tulee päivä, jolloin te muutkin puoluetoverit katsotte sittenkin sen olleen oikein, vaikka teistä tänä päivänä ei ehkä siltä näytä.

Nyt me olemme vapaat, me voimme mennä vaaleihin oman miehen merkeissä. Presidentinvaalitaistelu ja eduskuntavaalitaistelu voidaan yhdistää, mikä olisi ollut mahdotonta, jos meillä olisi ollut edelleen tämä Honka-rintama. Näin ollen luulen, että me tulemme pärjäämään paljon paremmin tällä uudella tavalla. Jos ehdotukseni ja toimenpiteeni olisivat olleet Sos.-dem. Puolueen vastaisia, niin tottakai maalaisliitto ja kommunistit ja simoslaiset olisivat niille kovasti aplodeeranneet. Mutta sellaista ei ole nähty, ne ovat päinvastoin arvostelleet menettelyäni voimakkaasti, koska niiden pyrkimyksenä on järjestää meille mahdollisimman suuri vaalitappio presidentinvaalissa. (Välihuuto: Eiväthän ne Honka-rintaman hajoitamisesta vastaan ole olleet.) P u h u j a : No eipä tietenkään, mutta koko tätä toimenpidettä vastaanhan ne ovat olleet, sen ovat kaikki, jotka osaavat lukea, huomanneet. Ne ymmärsivät paremmin kuin eräät puoluetoverit, että tarkoitus oli pelastaa Sos.-dem. Puolue mahdottomasta tilanteesta. Kyllä jokainen teistä, joka vaka-

vasti yrittää ajatella asiaa, myöntää, että näin oli asia. Nyt me olemme vapaat, meidän pitäisi tuntea helpotusta ja ryhtyä yhteisvoimin hoitamaan edessä olevat molemmat vaalitaistelut. Minun henkilökohtainen käsitykseni on, että presidentin vaali on selvä, että sille ei nyt paljoakaan voida. Mutta tämä ei estä sitä, että meidän pitää pyrkiä hankkimaan oman miehemme taakse niin monta valitsijamiestä kuin mahdollista. Tärkeintä tässä tapauksessa on kuitenkin eduskuntavaalit, joiden hyväksi meidän on syytä koota kaikki nimet. Muuta en halua sanoa - vaikka tästä voisi puhua paljonkin.

Feliks L a h t i n e n (Keski-Suomen piiri): Keski-Suomen järjestöväki on ollut jo pari kertaa koolla. Viime lauantaina oli koolla isompi ryhmä ja viime maanantaina piiritoimikunta selvittämässä, mihinkä tilanteeseen nyt ollaan joutumassa. Me päädyimme siihen, että ainoa pelastus puolueellemme on siinä, että me saamme oman ehdokkaan, jonka puolesta suoritamme sitten kentällä taistelun mahdollisimman monien valitsijamiesten saamiseksi siihen tilaisuuteen, jossa tasavallan presidentti valitaan. Edessä olevat kaksi vaalia liittyvät hyvin läheisesti toisiinsa. Tärkeimpänä minä pitäisin sittenkin eduskuntavaaleja. Käsitykseni mukaan tilanne on paljon selkeytynyt, kun toveri Paasio on suostunut puolueemme presidenttiehdokkaaksi, niin että voimme nyt täysin rinnoin lähteä myös kentälle asiaa selvittämään. Myös Jyväskylä on eräs sellainen paikka, jossa ns. simoslaisuus on laajalle levinnyttä. Sen linjan ihmisille on nyt syytä erikoisesti korostaa, että meillä on huomattavasti mittavampi ehdokas kuin heidän Emil Skoginsa. Ja kun näin on, silloin meillä on kaikki syy toivoa, että näissä vaaleissa myös menestymme.

Eino R o m p p a n e n (Joensuun piiri): Hyvät toverit! Kun minä äsken en huomannut toveri Fagerholmin olevan läsnä, niin

jätin ihan tarkoituksella lausumatta ne eväät, mitkä hänelle Karjalasta lähetettiin, koska en halua olla niin kuin Kaavin akka, joka haukkui nimismiestä hänen tietämättään. Kun tieto Fagerholmin kirjeestä tyrmistyttävänä tuli puolueväen keskuuteen juuri kriitillisimmällä hetkellä, niin en ihmettele, jos minun ja monen muun ajatus meni aika sekavaksi - että näin jo omista riveistä viskataan tuollaisia savupommeja meidän joukkoon juuri silloin, kun tarvittaisiin rohkaisua. Kun toveri Fagerholm ei tuonut esitystään ensin puoluetoimikuntaan, niin kuin olisi pitänyt, vaan neuvotteli asiasta etukäteen maalaisliittolaisten ministerien kanssa, niin se - nytkin vielä - osoittaa, että "viides kolonna" toimii jossain määrin, vaikka me olemme luulleet siitä iäksi päiviksi vapautuneemme sitten kun meiltä erosivat ne vakituiset vastarannan kiiskit. Vielä tähän hetkeen ei jakseta ajatella, että hänen tekonsa olisi tarkoittanut puolueen parasta. - Nähtävästi tässä sitten vähän myöhemmin tulee selville se, että "vissiin mies voi joskus tehdä tyhmyyksiä". Nehän meillä on aina toisessa kädessä.

Olavi L i n d b l o m (Puoluetoimikunta): Toveri Fagerholmia on täällä jo muutamassa puheenvuorossa arvosteltu ja hän on käyttänyt tilaisuutta hyväkseen puolustautuakseen. Minä en puutu tähän hänen selitykseensä kovin paljon. Totean vain, että ei hänen selityksessään ollut puoluejohdolle eikä myöskään Honka-liittoutumalle mitään uusia piirteitä. Ainoa näkökohta, mikä tähän Fagerholmin tilannekuvaan on liitettävä, on se, että hänen esiintymisellään annettiin ulospäin se kuva, että erityisesti sosialidemokraattien asema tässä olisi heikko. Se kehitysvaihe, joka jälkeen päin on eletty, osoittaa, ettei asetelmaa voitu kuvata tällä tavoin. Mutta tämäkään ei ole pääasia. Pääasia on kysymys siitä, millä tavalla sosialidemokraattien on toimittava erikoisesti silloin, kun tilanteet kehittyvät vaikeiksi. Jos jokaiselle puolueen jäsenelle - eikä yksistään

johtavassa asemassa oleville - annettaisiin sellainen oikeus, että he voisivat, pelastaakseen puolueen, tehdä mitä he itse tahtovat, silloin kun meillä on asetettuna demokraattinen koneisto ja tämän koneiston eri portaille myös asetettu vastuu, niin arvaatte, mihinkä me tulisimme. Koko meidän lehdistömme, radio jne. olisivat täynnä mitä erilaisimpia mielipiteitä, joista ei olisi tapahtunut tovereitten keskeistä konsultaatiota (Suosionosoituksia). Sitä vartenhan meillä on yhteistyö, sitä vartenhan meillä on järjestö, että me toimimme niiden merkeissä. Toveri Fagerholm teki esityksensä ensin eduskuntaryhmän työvaliokunnan kokouksessa, mutta ei saanut sille siellä sen vertaa kannatusta, että se edes olisi tullut äänestysten alaiseksi. Me olimme kaikki siinä käsityksessä, että sitä ei toisteta - (Välihuuto: Ei oltu.) P u h u j a : -- mutta jos sen toistaminen olisi ollut puolueen edun takia tarpeellista, niin sitä vartenhan meillä on aina ovi auki niin puolueen puheenjohtajan kuin puoluetöimistönkin tai puoluetöimikunnan jäseniin. Vakavassa tilanteessa on ainoa oikea tapa pyrkiä yhteiseen toimintaan. Jos epäilee oman ehdotuksensa tulevan hyljätyksi, niin ei se anna oikeutta kiertoteihin, vaikka olisi hyväkin tarkoitus mielessä. Minä olen halunnut tämän mainita, en kehittääkseeni tästä mitään uutta riitakysymystä, vaan osoittaakseni, että tästä tapauksesta sietää ottaa kaikki se oppi, mikä siitä on saatavissa.

Täällä luettiin Janakkalan Sos.-dem. Kunnallisjärjestön kirjelmä, jossa puhuttiin jostakin sisärenkaasta jnp. Minusta tämän päivän puoluetöimikunnan päätös jos mikään osoittaa, että yhteisiin keskusteluihin ja yhteisiin ratkaisuihin on aina pyrittävä ja on meidän periaatteittemme mukaan aina pyrittäväkin. Mutta jos Janakkalan kunnallisjärjestön kirjelmä tarkoittaa sellaista toimintaa, jota toveri Fagerholmin osalta on esiintynyt, niin sitten se on paikalleen osuva arvostelu. Minä en tiedä sen tarkkaa osoitetta.

Vielä lopuksi: On merkille pantavaa, että toveri Fagerholm nyt kiitti puoluetöimikunnan yksimielistä ratkaisua ja toivoi sen johtavan hyviin tuloksiin. Tässä toivomuksessa me olemme yhtä mieltä. Minä toivon, että me, jos me mahdollisesti toveri Paasionkin osalta joutuisimme vaikeuksiin, saisimme toveri Fagerholmin pysymään riveissä oikealla tavalla. Sillä vain 8-9 kuukautta sitten tuli vain pieni jyrähdys, ja se linja ei sitten oikein kestänyt. Me tiedämme tietysti jokainen, että Fagerholm pyrki vilpittömästi hyvään, mutta keinot olivat, hyvät toverit, vääriä. (Suosionosoituksia.)

Kalle H e l a n d e r (Keski-Suomen piiri): Nyt meillä on ehdokkaana mies, joka on ainakin Keski-Suomessa tunnettu sovittelevasta esiintymistavastaan, ja se on hyvä. Se antaa meille velvollisuuksia, erityisesti teille, hyvät toverit, jotka olette olleet paljon mukana nuorisoliitoissa ja naisyhdistyksissä. Täällä on edellisissä puheenvuoroissa vedottu nuorisoon, joka nyt suurena joukkona tulee näihin vaaleihin mukaan, ehkä ensi kerran. Asiaan kannattaa paneutua syvällisesti. Jos nuoriso saadaan nyt näissä vaaleissa mukaan, niin se erehdys, mikä mahdollisesti tässä operaatio Hongassa oli erehdyttä, tulee monin kerroin korvatuksi.

Toiseksi sanoisin, että naisyhdistykset, jotka koettavat toimia ukkoyhdistysten rinnalla, joskus ehkä muutamilla paikkakunnilla ylenkatsottuina, on jätetty liiaksi varjoon. Naisissa on meidän moninkertainen turvamme. Te miehet: muistakaa antaa arvo naisille, sillä heidän - perheen - mukana kulkevat nuorisoliittolaiset, äänestysissä oleva nuoriso. Monta kertaa nainen ja äiti voi antaa vihjeen lapselle siitä, mitä hän vie eteenpäin, äänestystenkin perusteella.

Fagerholmin asiaan, josta erikoisesti on ollut kysymys myös Keski-Suomessa, en puuttuisi tämän enempää. Sanoisin vain, että kun mies näin arvokkaassa tilaisuudessa on ottanut puheenvuoron

ja tunnustanut tekonsa, se on jo vastikkeena sille, että hän toisen kerran tietää katsoa linjansa. (Kokouksesta hyvä-huutoja.)

Näin ollen toivonkin, että toveri Paasio saisi sen kannatuksen, jonka hän tulee saamaan sosialidemokraattien puolelta, myös osalta simonisteista, jotka ovat haihatelleet, haihatelleet siellä ja täällä, tietämättä mihinkä oikeastaan menisivät.

Viljo Vuorinen (Vaasan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Vaasan läänin vaalipiirissä, jossa toimii tällä kertaa vielä kaksi sos.-dem. piirijärjestöä, Vaasan eteläinen ja Kokkolan piiri, on piiritoimikunnissa viimeiseksi eilen illalla ratkottu näitä kysymyksiä ja keskusteltu niistä. Olemme olleet samalla linjalla, jota täällä puoluetoimikunta esittää, joten me suurella tyydytyksellä ja mielihyvällä toteamme, että käsityksemme ovat olleet oikeat ja että tällä kertaa päästään parempiin tuloksiin. Väkemme saaminen Honka-yhtymän vaaliliiton taakse oli Vaasan piirissä verrattain vaikeaa. Siellä Lapuan liikkeen syntymäpaikoilla erittäinkin vanhempi puolueväki yhtyi suurella ennakkoluulolla pohtimaan vaaliliittokysymyksiä kokoomuksen kanssa. Kuitenkin me voitimme tämän ennakkoluulon ja pääsimme yhteiseen vaaliliittoon. Kun uusi ratkaisu on se, mikä se tässä kokouksessa tulee olemaan, olen varma siitä, että tämä ratkaisu otetaan piirissämme vastaan suurella mielentyydytyksellä. Uskon, että me kokoamme rivit nyt paljon paremmin kuin me olisimme aikaisemmalta pohjalta pystyneet kokumaan. Toivon vain mitä parhainta menestystä puolueellemme ja Paasion kannatukselle.

Lassi Lassila (Ruotsalainen Työväenliitto): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit. Ennen kuin eilen illalla nousin junaan Pietarsaassa, tulin ruotsalaisen työväenyhdistyksemme kokouksesta, missä näitä asioita käsiteltiin ja minulle annettiin, niin kuin myös koko piiristä, johon minulla on ollut yhteyttä vii-

me päivien aikana, eväät, joissa päädyttiin aivan samanlaiseen tulokseen kuin puoluetoimikunta on tänään päätenyt. Me olimme siitä mieltä, että tässä tilanteessa meidän on löydettävä ehdokkaaksi oma mies. Yksimielisesti päädyttiin myös siihen, että sopiva henkilö tälle paikalle olisi toveri Paasio. Uskallan vakuuttaa, että koko ruotsalainen sosialidemokraattinen työväki tulee tekemään kaikkensa näiden vaalien edellä. Meidän panoksemme ei ole tietenkään kovin suuri, mutta uskomme, että meillä voi nyt olla mahdollisuuksia, ja tulemme asian hyväksi tekemään kaiken sen työn, mitä meiltä vaaditaan.

Urho Knuuti (Lapin piiri): Herra puheenjohtaja, hyvät toverit. Toveri Fagerholmin viime viikon perjantaina antama avoin kirje herätti maakunnassa erittäin pahaa verta. Hänhän oli tosiasiassa se henkilö, joka aloitti Honka-rintaman nurinkankeamisen. Jos tämä olisi ollut tapaus n:o 1 toveri Fagerholmilla, niin se ehkä niinkin olisi kentällä sulatettu. Mutta me muistamme, miten hän, kun hän vuoden 1957 puoluekokouksessa ei tullut valituksi puolueen puheenjohtajaksi, katsoi jo seuraavana päivänä asiallisesti lyödä pääministerin kintaat pöytään ja lähteä nostelemaan. Hän on toimenpiteellään jatkuvasti antanut määrätynlaista sivustatukea puolueestamme lähteneille tupajumeille, niin kuin me heitä pohjoisessa nimitämme. Fagerholm mainitsi puheenvuorossaan, että hän pyrki tässä tapauksessa toimimaan Sosialidemokraattisen Puolueen pelastusrenkaana. Meillä kuitenkin on se käsitys, että tällä toimenpiteellään hän pyrki päinvastoin painamaan puolueen pään veden alle. Näistä hänen aikaisemminkin harrastamistaan toimenpiteistä huolimatta puoluejohto on pitänyt hänen päätään veden pinnan yläpuolella. Olisi odottanut häneltä lojaalista suhtautumista siihen Honka-liittoutumaan, jonka puolueenuevosto keväällä yksimielisesti hyväksyi.

Lapin vaalipiirin kannalta katsottuna me emme pidä niinkään suurena virheenä sitä, että tämä ns. Honka-liittoutuma nyt on hajaantunut. Meillä on se käsitys, että me saavutamme seuraavissa vaaleissa omalla ehdokkaallamme aivan samanlaisen tuloksen kuin mihin me olisimme päässeet Honka-rintamassa. Kysymyshän ei ollut muusta kuin koko valtakunnan edusta, ja ilmeistä on, että muissa vaalipiireissä tämän liittoutuman hajoamisesta tulee vaalitekniillisistä syistä johtuen ilmeisesti olemaan haittaa. Me lähdemme tällä hetkellä Lapissa erittäin kevein mielin taisteluun oman ehdokkaan puolesta.

Mitä täällä nimettyyn tai ehdotettuun presidenttiehdokkaaseen tulee, meillä ei ole hänen suhteensa mitään huomauttamista. Toveri Paasio edustaa tällä hetkellä juuri sellaista suomalaista työmiestä, jota me voimme kaikki puhtain rinnoin tukea. Siksi minä haluan Lapin piirin puolesta jo tässä vaiheessa toivottaa toveri Paasiolle menestystä lähestyvissä taisteluissa. Ja ennen kuin kukaan kerkiää edelle, minä pyytäisin esittää hänelle toivomuksen, että me saisimme ennen vaaleja käyttää häntä Lapin läänissä ainakin parissa tilaisuudessa. Tervetuloa.

P u h e e n j o h t a j a : Hyvät toverit, olen kokouksen puheenjohtajana hiukan huolissani, kun täällä mainitaan kohta enemmän Fagerholmin kuin esitetyn ehdokkaan nimeä. Tarkoitan vakavasti sanottuna kehoittaa puhujia ottamaan huomioon, että Fagerholm on nyt vastannut teostansa ja että hänen on vaikeata vastata kaikkiin puheenvuoroihin. - Seuraavana toveri Mikkonen, Kymen piiri.

Pekka M i k k o n e n (Kymen piiri): Imatralla on järjestöväen keskuudessa yleensä oltu sitä mieltä, että Fagerholmiin voitaisiin jopa soveltaa puolueen sääntöjen 5 §:n määrättyjä koh-

tia. Nyt Fagerholm esitti omat puolustuksensa, joissa lienee siksi varteenotettavia seikkoja, etten nyt halua esittää tämän pykälän soveltamista. Mutta Fagerholmin puheen erääseen kohtaan haluaisin puuttua. Hän sanoi tätä kirjelmää lähettäessään neuvotellessa vastuunalaisten piirien kanssa. Hän ei maininnut, mistä piireistä nämä vastuunalaiset henkilöt olivat. Olivatko ne maalaisliitosta, simonisteista, kommunisteista vai jostakin muualta? Se minun mielestäni olisi ollut tärkeätä ilmoittaa, kun hän kerran vastuunalaisista piireistä mainitsi. Ovatko ne meikäläisiä ne vastuunalaiset piirit? Minun mielestäni on niin, ja meillä Imatran puolella on yleisesti sitä mieltä, että jos meidän näkyvällä paikalla olevat luottamushenkilömme neuvottelevat joistakin asioista vastuunalaisten piirien kanssa, niin lähinnä niiden vastuunalaisten piirien pitäisi olla sosialidemokraatteja.

Minä uskon, että päätös asettaa toveri Paasio ehdokkaaksi tulee saamaan laajoissa piireissä teollisuudessa ja myös rakennuksilla lämpimän vastaanoton. Muuten yhtyisin täällä eräissä puheenvuoroissa esitettyyn ajatukseen, että meikäläisen lehdistön olisi tarkistettava kantansa määrättyissä asioissa kielenkäyttöön nähdessä. Me joudumme ennemmin tai myöhemmin ottamaan lusikan kauniiseen käteen, minkä vuoksi minusta olisi aivan oikein ja paikallaan, että meikäläinen lehdistö määrättyistä asioista kirjoittaessaan alkaisi jo käyttää hiukan toisenlaista äänensävyä kuin tähän asti.

Anselm I h a l a i n e n (Keski-Suomen piiri): Yhdistyksellä, josta olen, oli tiistaina kokous. Siellä minulle maalattiin ikäänkuin kuva siitä presidenttiehdokkaasta, joka meidän on asetettava. Ja tuon äskeisen puheenvuoron kuultuani minä rohkenenkin sanoa, että se on selvä Rafael Paasion kuva, minkä nämä toverit minulle maalasivat siitä, mitkä vaatimukset asettamamme presidenttiehdokkaan täytyy täyttää.

Mitä tulee Fagerholmin puheeseen, en puutu siihen. Sitä paheksuttiin meillä, mutta toivon, että erimielisyyttä saa vielä olla ja ettei siitä pidä tehdä suurta numeroa. Minusta on paljon mukavampaa, että pidämme näiden seinien sisällä, mitä täällä on sanottu.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Puheenjohtaja: Keskustelun aikana on esitetty, että päättäisimme menettelytavasta siten, että tehtäisiin välittömästi, asiaa menettelytapavaliokuntaan siirtämättä, päätös siitä, että Sosialidemokraattinen Puolue menee presidentin valitsijamiesvaaleihin oman ehdokkaansa takana. Toiseksi on ehdotettu tällaista välitöntä päätöstä siitä, että puolueen ehdokkaana on toveri Paasio.

Käytetyistä puheenvuoroista ymmärrän, että tämä ehdotus on tullut yksimielisesti hyväksytyksi ja että menettelytapavaliokuntaan niin ollen siirretään ainoastaan julkilausuma-asia. Varmemmaksi vakuudeksi minä kuitenkin, hyvät toverit, esitän, että me vahvistamme tämän yksimielisen kantamme seisomaan nousten ja kättentaputuksin toveri Paasiolle.

Puheenjohtajan päätösehdotukseen yhtyen kokouksen osanottajat nousivat seisomaan ja pitkään jatkuvien raikuvien kättentaputuksin tervehtivät puoluepuolesta valitsemaa puolueen presidenttiehdokasta, Rafael Paasiota.

Kättentaputusten tauottua lausui

Puheenjohtaja: Hyvät toverit! Tämän jälkeen olisi työjärjestyksen mukaan käsiteltävä julkilausuma. Voiko saada tietää, onko julkilausuma valmis (Kokouksesta: Istuu vielä: - Otetaan pieni väliaika:)? - Kuinka pitkä?

Yrjö Rantala (Helsingin piiri): Olisi mukavaa kuulla presidenttiehdokkaan puhuvan.

Kokouksen toivomusta noudattaen presidenttiehdokas Paasio piti kokoukselle puheen, joka otettiin tähän näin kuuluvana:

Hyvät puoluetoverit! Hyvän kasvatuksen tapoihin kai kuuluisi, että minun pitäisi nyt lämpimästi kiittää teitä tästä luottamuksen osoituksesta, mutta toden sanoakseni minä olen ollut tässä asiassa hieman eri mieltä - päätös ei sikäli ole ollut täysin yksimielinen. Se kai vapauttanee minut kovin lämpimästä kiitollisuuden osoituksesta. Kysymys on nyt siitä, mitä tästä sitten seuraa. Mutta joka tapauksessa päätös on tehty. Kun se syntyy oikeassa järjestyksessä, niin sitä vastaan ei voine nousta. Puolue on enemmän kuin me yksityiset puolueen jäsenet. Tästä johtuva velvollisuus on meidän harteillamme, olimme missä asemassa tahansa.

Tässä vaiheessa meidän on katsottava eteenpäin. Siitä, mikä on jäänyt taakse, voisimme lausua mielipiteitä, jotka eivät aina ehkä kulje samaa rataa. Mutta jättäkäämme se. Sillä meillä on edessämme työtä, toimintaa, joka odottaa meitä. Puolueen johdatusta tarvitaan ei vain työväelle ja työväenliikkeelle, vaan tällä hetkellä koko Suomen kansalle. Puolueen asema Suomessa on muodostunut aivan keskeiseksi. Me emme voi ajatella suomalaista yhteiskuntaa, yhtä vähän kuin pohjoismaissa yleensäkin, ilman sosialidemokraattista puoluetta. Luulen, että nämä viime ajat, viime vuodet, ovat osoittaneet, mikä merkitys puolueella on. Ne yritykset, joilla on puolueen voimaa tahdottu heikentää ja jotka ovat ilmenneet monella eri tavalla, osoittavat, että niiden takana on maahan tullut levottomuutta, jonka vaikutukset ovat olleet sangen haitalliset, ellen sanoisi vaaralliset. Sen vuoksi meidän on ym-

märtääkseni tunnettava nyt vastuuta hyvin laajalla alalla ja toimittava sen mukaan. Meidän on katsottava tätä suomalaista yhteiskuntaa vahvasti kasvavana yhteiskuntana. Se muuttuu sisäisesti hyvin nopeassa tahdissa. Me olemme itse pyrkineet linjoittamaan tietämme laatimalla ohjelmia, joissa on katsottu tästä ajasta tulevaisuuteen.

Milloin tulevat kovat ajat - ja niitä on ollut tämän puolueen historiassa useita -, on viisainta ikään kuin linnoittautua sille linjalle, joka ohjelmissa on lyöty kiinni. Meillä on periaateohjelma, meillä on talouspoliittinen ohjelma, kulttuuripoliittinen ohjelma ja meillä on erittäin tärkeä ulkopoliittinen ohjelma. Olen ollut viime vuosina, ja näinä viime aikoina erityisesti, sitä mieltä, että kun sanainen arkku avataan, niin silloin pitäisi ikään kuin vilkaista noihin katkismuksiimme etukäteen, jotta kulkisimme sitä linjaa, jonka me yhdessä olemme viitoittaneet ja joka on tarkoittanut Suomen työväenluokan etujen ajamista, unohtamatta muitakaan tämän maan vähävaraisia ihmisiä. Se on meidän linjamme. Ja näissä oloissa luulen, että meillä ei vahvempaa panssaria olekaan kuin tämä.

Vaalitaistelumme, joka nyt yhdistyy yhdeksi tämän tapahtuman jälkeen, on taistelua näiden puolueen tarkoitusten puolesta. Minulla on sellainen käsitys - en tiedä, olenko oikeassa - että näissä olosuhteissa jos koskaan näihin meidän käsityksiimme katsotaan paljon laajemmalti kuin vain puolueen piirissä. Sosialidemokratiaa on koeteltu, sen rivit on osittain saatu hajalle. Mutta eiköhän ole asia niin, että on olemassa eräitä ryhmiä, jotka ovat kodittomia tänä päivänä? Meidän on osoitettava paluutie näille rivimiehille. Meidän piirimme äärilaidoilla tätä väkeä on hyvin paljon, sekä vasemmalla että oikealla. Meidän on syytä kohdistaa huomiomme siihen.

Meidän asiamme on pitää huolta ei vain omista asioistamme, vaan myöskin tämän maan asioista. Työväenliike on ollut Suomen

itsenäisyyden kannalla heti alkuhetkestä lähtien. Se on voimakkaasti edistänyt sellaista käsitystä, että Suomen kansa voisi hallita tätä maata niiden demokraattisten menetelmien mukaisesti, jotka puolue otti suunnakseen silloin, kun se tähän maahan syntyi. Ja luulen, että puolueen ansioksi voidaan lukea hyvin paljon siitä, mitä meillä tässä suhteessa on tapahtunut. Meillä on siis jo suojattavaakin. Nykymaailmassa näyttää tilanne kehittyneen sangen vaaralliseen vaiheeseen. Se asevarustelujen luoma uhka, joka on yhä kasvanut, on ajanut ihmiskunnan sellaiseen olo-tilaan, että huoli huomisesta on tavallista suurempi. Mikään kansa ei voi katsoa elävänsä sivussa vaaran ulottuvilta. Emme mekään. Sen vuoksi on korostettava tässäkin tilaisuudessa puolueen näkemystä siitä, mikä on ollut ja mikä on oleva Suomen ulkopoliittinen linja. Me olemme ilmaisseet sen vuosikymmenien aikana ohjelmissamme ja se on meidän tuoreimmassakin ohjelmassamme sanottu. Pitäkäämme siitä kiinni. Me voimme iloita, että Suomen ulkopoliittinen linja, joka tähtää siihen, että maa pysyy ulkopuolella niiden ristiriitojen, joita syntyy suurten valtioiden välillä, on oikea. Me voimme myöskin selvästi sanoa, että hyvään ja luotamukselliseen naapuruuteen perustuva ulkopoliitiikka on oikea ja että se vastaa sosialidemokraattisen työväen käsityksiä siitä, millä tavalla Suomen asioita muihin kansoihin päin on hoidettava.

Meidän on myöskin rakennettava nyt ja vastaisuudessa sisäpolitiikkaa siten, että meidän poliittisissa oloissamme voi syntyä yhteistyöedellytyksiä, jotka ovat välttämättömiä, jos ajattelemme hoitaa asioita eteenpäin. Tämä on hyvin huolella hoidettava seikka ja sen vuoksi puolueen, sen johdon, sen jäsenistön, on nähdäkseni tähän kysymykseen suhtauduttava hyvin harkiten ja koetettava edistää kehitystä niin, että puolue voi vaikuttaa koko ominaispainollaan Suomen asioiden hoitoon. Tällöin me tarvitsemme

taustaksemme vahvan eduskuntaryhmän. Meillä on - luulen, että käsitykseni on oikea - ainoana ryhmänä mahdollisuus sanoa, että tulevat eduskuntavaalit me voitamme. Voitamme ne varmasti, mutta kuinka suuri on tämä meidän voittomme oleva, se riippuu meistä kaikista ja siitä politiikasta, mitä tulemme tästä edes noudattamaan.

Minä olen koettanut lähteä siitä käsityksestä, että Sosialidemokraattinen Puolue on työväenpuolue ja että se sinä pysyy. Se on se perusrakennelma, johon puolue nojaa. Sen on aina lähdettävä kansan syvien rivien tarpeiden pohjalta. Ja silloin meidän on käännettävä katseemme entistä tarkemmin sinne, missä ovat ne ihmiset, joiden yhteiskunnallinen asema, sosiaalinen taso ja muu johtaa heidät meidän ryhmäämme. Jos me onnistumme edessä olevina viikkoina johtamaan asioita tähän suuntaan, niin luulen, että tämä puolueuuvoston kokous voi olla tapahtuneeseen tyytyväinen. Minä toivoisin omasta puolestani, että voisitte terveisiä maakuntaan, eri puolille maata. Kertokaa puolueväelle siitä hengestä, mikä puolueessa nyt vallitsee. Nyt meitä tarvitaan jokaista, naista ja miestä, nuorta niin kuin vanhaakin. Meidän lippumme on se, joka nyt liehuu. Siihen katsotaan. (Pitkällisiä suosionosoituksia.)

Paasion lopetettua puheensa hänen luokseen puhujakorokkeen äärelle astuivat puolueen puheenjohtaja Väinö Tanner, Sos.-dem. Naisten Keskusliiton puheenjohtaja Sylvi Siltanen kädessään neilikkakimppu sekä Sos.-dem. Nuorison Keskusliiton puheenjohtaja Viljo Virtanen. Heistä käytti ensimmäisen puheenvuoron

Väinö T a n n e r : Toveri Paasio! Me olemme saaneet elää puolueuuvoston kokouksen, joka minun muistini mukaan on tapahtunut paremmissa ja yksimielisemmissä tunnelmissa kuin koskaan.

Tärkeä on ollut asiakin, jota varten me olemme tänne tulleet. Mutta sitäkin tärkeämpää on ollut, että henki on ollut täällä täysin yksimielinen ja että kaikki tuntuvat olevan tyytyväisiä niihin tuloksiin, joita me tänään olemme saavuttaneet.

Sinä olet kuullut, mikä ehdotus täällä on tehty. Sitä ei ole puheenjohtaja muodollisesti kiinni lyönyt, mutta se on selvä ilman muutakin, ja kaikista täällä käytetyistä puheenvuoroista on käynyt ilmi, että kaikki ovat tyytyväisiä tehtävään päätökseen jo etukäteen ja lähtevät sitä viemään terveisinä myöskin kotiseuduilleen.

Sinä pidit äsken juuri puheen, jonka me olemme kuulleet, ja viitoitit siinä tietä eteenpäin. Se oli lupaava puhe. Siinä osoitettiin tie, jota meidän nyt tulee kulkea, ja kulkea mahdollisimman suuressa yksimielisyydessä ja tarpeellisella voimalla. Ja sanotaan vanhat roomalaiset sanat: "Nimi on enne". - On merkillistä, kuinka meidän presidenttikandidaattien nimetkin jo viittaavat siihen, että me elämme lujalla pohjalla. Nimet Tanner aikaisemmassa vaiheessa, Honka myöhemmin ja nyt Paasio viittaavat siihen, että kyllä me ainakin lujaa materiaalia olemme aina koettaneet tässä hommassa käyttää. Hongan juuret kyllä irtosivat maasta (Pohjanmaa: Minkäs tuuli kivelle mahtaa!), mutta ei ainakaan Paasio lähte maasta lentoon!

Meillä on Sinulle esitettävänä eräänlainen kiitos siitä, että Sinä olet katsonut v e l v o l l i s u u d e k s e s i - minä tiedän, että tämä ei ole mikään hauska tehtävä, mikä Sinua odottaa - että olet katsonut velvollisuudeksesi noudattaa puolueen taholta esitettyä toivomusta ja mukautunut tähän toivomukseen antaen siihen myöntävän vastauksen. Näin menettelee oikea puolueen jäsen. Hän toimii, ei vain omien mielihalujensa ja oman mukavuutensa mukaisesti, vaan niin kuin puolue on katsonut jossakin tilanteessa välttämättömäksi.

Minä otan vapauden toivottaa koko tämän salintäyteisen väen puolesta Sinulle menestystä tässä uudessa asemassasi, joka Sinulla presidenttiehdokkaanamme tulee olemaan. Pääasia on, että vaalitaistelussa menestytään ja sillä tehdään palvelus meidän poliittiselle toiminnallemme ja ennen kaikkea työväen pyrkimyksille.

Samalla kun minä pyydän onnitella Sinua, nämä hennot naisen kädet ojentavat Sinulle punaisia kukkia.

(Sylvi Siltanen ojensi Paasiolle suosionosoitusten raikussa kimpun punaisia neilikkoita.)

Kukkakimpun ojennettuaan lausui

Sylvi S i l t a n e n : Minä pyydän saada tässä yhteydessä esittää sosialidemokraattisen naisliikkeen vilpittömän onnentoivotuksen Puolueen presidenttiehdokkaalle. Voin vakuuttaa, että koko sosialidemokraattinen naisliike varauksettomasti yhtyy tämän kokouksen tekemään päätökseen, ja me tulemme keskusliittomme puitteissa tekemään kaiken mahdollisen hyvän vaalituloksen saavuttamiseksi tämän päätöksen pohjalta ja tämän kokouksen viitoittamalla tiellä.

Viljo V i r t a n e n : Sos.-dem. Nuorison Keskusliitto yhtyy onnitteluihin ja on ylpeä siitä, että sen kunniajäsen on valittu presidenttiehdokkaaksi. Myöskin me tulemme tekemään parastamme parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi. Kiitoksia Sinulle. (Suosionosoituksia.)

P u h e e n j o h t a j a : Hyvät puolueneuvoston jäsenet. Toveri Tanner jäi kaipaamaan muodollista ja vahvistavaa nuijan iskua. Se on tässä.

Asia oli loppuun käsitelty.

Julkilausuma

Kokouksen pidettyä menettelytapavaliokunnan ehdotusta odotellessa 50 minuuttia kestäneen tauon se jatkoi kello 15.40 jälleen työtään ja päätti kokouksen viimeisenä varsinaisena asiana kokouksen julkilausumasta.

Julkilausuma, jonka sanamuodon kokous viimeisteli neljännes-tunnin kestäneessä yksityiskohtaisessa käsittelyssä ja joka päätettiin julkaista 1.12.1961 ilmestyvissä sosialidemokraattisissa päivälehdissä, kuului näin:

"KANSANVALLAN JA VAPAUDEN PUOLESTA

Kansamme mieliä jäytää huoli maan tulevaisuudesta. Huolestuneisuuden syyt ovat selitettävissä viittaamalla viime vuosien rikkinäiseen sisäpolitiikkaan, jossa on ollut kansanvallalle vierasta pyrkimystä vallankeskitykseen. Kansalaisten luottamus valtiovallan kykyyn koota ja yhdistää kansan suuri enemmistö yhteiseen toimintaan kansanvaltaisten periaatteiden ja lain kunnioituksen pohjalla on järkkynyt. Tästä syystä Sosialidemokraattinen Puolue on jo vuoden 1958 jälkeisistä tapahtumista lähtien vaatinut uusia eduskuntavaaleja, mutta vasta nyt on tasavallan presidentti hajoittanut eduskunnan.

Socialidemokraattinen Puolue on päättävästi ryhtynyt toimenpiteisiin maamme kansanvaltaisen väen keräämiseksi lujaan rintamaan niiden arvojen ympärille, jotka ovat itsenäisyyden, laillisuuden, kansanvaltaisen järjestelmän ja vapauden perustana. Mitkään syyt eivät saa heikentää tätä toimintaamme. Pyrkimyksemme toteuttaminen on sitäkin helpompaa, kun molempien edessä olevien vaalien tavoite on sama: sisäpoliittisen selvyuden saavuttaminen.

Perustuslain mukaan valta Suomessa kuuluu kansalle. Sitä on käytettävä parlamentaaristen menettelytapojen mukaisesti. Juuri nyt on elintärkeätä, että uusien vaalien avulla saadaan eduskunta,

joka antaa väärentämättömän kuvan valitsijain tahdosta. Kokemus osoittaa, että eduskunta toimii turvallisesti ja tehokkaasti vain silloin, kun sen sosialidemokraattinen ryhmä on voimakas.

Tämä pyrkimys tähtäimessä on tasavallan presidentiksi saatava henkilö, joka sisäpoliittisissa ratkaisuissaan pitää johtotähtenään demokratiaa ja parlamentarismia. Kansan luottamus on paras nimityskirja tasavallan presidentin tehtäviin.

Socialidemokraattisella Puolueella on ehdokas, johon kansa voi luottaa. Hän on eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan pitkäaikainen puheenjohtaja, päätoimittaja Rafael Paasio. Puolueneuvosto on puoluetoimikunnan esityksestä yksimielisesti hyväksynyt Paasion ehdokkuuden. Puolue uskoo, että laajat kansalaispiirit antavat vaaleissa kannatuksensa Paasiolle.

Suomen ulkopolitiikan peruslinjana on täydelliseen luottamukseen perustuvat kansainväliset suhteet ja uskollisuus tehtyjä sopimuksia kohtaan. Tälle rauhan ja puolueettomuuden linjalle Sosialidemokraattinen Puolue antaa täyden kannatuksensa. Menestyäkseen tarvitsee ulkopolitiikka sisäisesti eheän kansan tuen. Sosialidemokraattinen Puolue työskentelee kaikissa olosuhteissa näiden päämäärien hyväksi.

Elämme vakavia aikoja. Vastustajamme ovat riemuinneet tilapäisistä menestyksistään pyrkiessään hajoittamaan kansanvaltaamme rakentavat voimat. Sosialidemokratia ei kuitenkaan ole vastustajien horjutettavissa. Niin kuin aina aikaisemminkin vaikeissa tilanteissa sosialidemokratia on nytkin niiden arvojen lipunkantajana, jotka ovat pitäneet kansan enemmistön koossa ja vieneet tämän maan läpi monien vaarallisten karikkojen.

Eläköön vapaa ja itsenäinen Suomi! Eläköön kansanvalta! Eläköön päämäärästään tietoinen sosialidemokratia!

Kannustakoot nämä tunnukset kaikkia kansalaisia täyttämään

velvollisuutensa edessä olevissa tasavallan presidentin vaaleissa ja eduskuntavaaleissa.

Asia oli loppuun käsitelty.

Kokouksen päättäminen

Kun kokouksen käsiteltäväksi ei esitetty muita asioita, puheenjohtaja Suontausta totesi työjärjestyksessä mainittujen asioiden tulleen loppuun käsitellyksi ja päätti kokouksen seuraavin sanoin:

P u h e e n j o h t a j a : Hyvät puolueneuvoston jäsenet. Puolueneuvoston kokous on tällä kertaa saanut työnsä päätökseen. Minä luulisin, että me kaikki olemme yhtä mieltä siitä, että puolueneuvosto on tehnyt erinomaisen hyvää työtä ja että tämä kokous yksimielisyydessään on ollut, niin kuin alussa toivoin, asiallinen ja rakentava puheenvuorojensa puolesta. Tässä yhteydessä päätökseksi pitäisi sanoa jotakin enemmänkin. Tämän johdosta minä viittaan nykyisen tilanteen vakavuuteen, joka vaatii, jotta tilanteesta taas päästäisiin selville vesille, lujaa työtä. Muuten minä tyydyn tässä viittaamaan toveri Paasion aivan erinomaiseen puheenvuoroon. Minä pyytäisin, että te, hyvät puoluetoverit, levittäisitte tämän puheen sanaa maakunnassa ja että itsekin uudelleen ja yhä uudelleen tutkisitte tätä erinomaisen ajatusrikasta puhetta, joka sisältää meille lähiajan ohjelman.

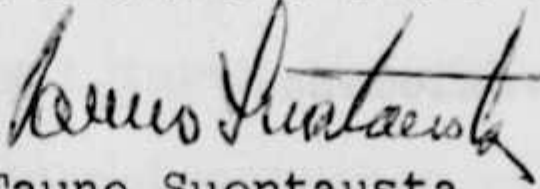
Hyvät puoluetoverit, nyt on Työväen marssin vuoro!

Laulettiin yhteisesti Työväen marssi.

P u h e e n j o h t a j a : Kokous on päättynyt.

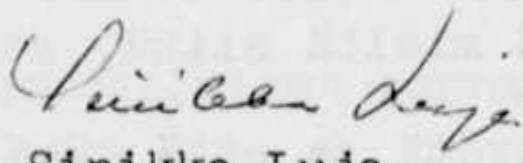
Kokous päättyi klo 16.08.

V a k u u d e k s i :

Tauno Suontausta

Aatto Väyrynen

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty.

Sinikka Luja

Yrjö Rantala

HTY:n talon A-salissa 30. päivänä marraskuuta 1961 alkaen kello 12.

PUOLUENEUVOSTON JÄSENET

Puheenjohtaja: Tauno Suontausta ✓

Helsingin piiri:

Valtteri Laitinen

Lempi Lehto ✓

Yrjö Rantala ✓

varajäsenet:

Tauno Hietanen ✓

Laila Leskinen

Aarne Koskinen

Hämeen et. piiri:

Antero Nurminen ✓

Aarne Heinonen ✓

Olavi Hakala ✓

varajäsenet:

Niilo Suominen

Kalle Jyly

Pentti Salmi

Uudenmaan piiri:

Sinikka Luja ✓

Erik Laitinen ✓

Lauri Palonen ✓

varajäsenet:

Kirsti Tuominen

Viljo Malin

Johannes Rautsiala

Hämeen pohj. piiri:

Viljo Rintala

Unto Kanerva ✓

Aimo Korjus

Pekka Peltonen ✓

varajäsenet:

Heimo Ahonen

Mauno Lindholm

Hertta Sala ✓

Tarmo Harju

Turun et. piiri:

Johannes Koikkalainen ✓

Jorma Salo

Kalle Jokinen ¹⁾ klo 12,45 asti ¹⁾

varajäsenet:

Veikko Verho

Heikki Munter

Kosti Paasio ¹⁾ klo 12,45 asti ¹⁾

Kymen piiri:

Hugo Lindqvist ✓

Taisto Mikkola ✓

Pekka Mikkonen ✓

Terttu Pylkkänen ✓

Urho Kivelä ✓

varajäsenet:

Veikko Siukkola

Olavi Marttila

Väinö Ripatti

Katri Lindfors

Antti Heikkeri

Satakunnan piiri:

Vihtori Fallila ✓

Leo Suvanto ✓

Erkki Saarinen

varajäsenet:

Pauli Lavén

Albert Lehto

Eero Oksanen

Mikkelin piiri:

Paavo Ilo ✓
Mauno Auvinen ✓
varajäsenet:
Kauko Laaksovirta
Irja Oranen

Kuopion piiri:

Juho Lukkarinen ✓
Aaro Monthan ✓
varajäsenet:
August Matilainen
Yrjö Nurmi

Joensuun piiri:

Eino Romppanen ✓
Paavo Tirronen ✓
varajäsenet:
Jalmari Väisänen
Yrjö Vanttinen

Keski-Suomen piiri:

Feliks Lahtinen ✓
Anselm Ihalainen ✓
Kalle Helander ✓
varajäsenet:
Tauno Heininen
Eero Tuomaala
Arvi Sinipaasi

Vaasan et. piiri

Viljo Vuorinen ✓
varajäsen:
Mikko Laitinen

Kokkolan piiri:

Jaakko Pietilä ✓
varajäsen
Hugo Aro

Oulun piiri:

Antero Väyrynen ✓
varajäsen
Jarmo Kõlhi

Kajaanin piiri:

Artturi Okkonen ✓
varajäsen:
Väinö Tõlli

Lapin piiri:

Urho Knuuti ✓
varajäsen:
Niilo Saavalainen

Ruotsalainen Työväenliitto:

Lassi Lassila ✓
varajäsen:
Valdemar Heinström

PUHE- JA ESITYSOIKEUTETUT

Puoluettoimikunta

Väinö Tanner ✓
Olavi Lindblom ✓
Kaarlo Pitsinki ✓
Martti Viitanen ✓

Rafael Paasio ✓
Väinö Leskinen ✓
Oiva Kaivola
Sylvi Siltanen ✓

Veikko Helle ✓
Onni Oksanen
Viljo Virtanen ✓
Lars Lindeman ✓

Tilintarkastajain puheenjohtaja:

Sos.-dem. Naisten Keskusliitto:

Sos.-dem. Nuorison Keskusliitto:

Sos.-dem. Eduskuntaryhmä:

Väinö V. Salovaara ✓
Taimi Rinne-Virolainen ✓
Aulis Leppänen ✓
Onni Peltonen ✓

LÄSNÄOLO- JA PUHEOIKEUTETUT

Puolueen vastuunalaiset toimitsijat:

Valde Nevalainen ✓
Aarne Paananen ✓
Aatto Väyrynen ✓, *Silt.*
Pauli Burman ✓

Piiritoimikuntien edustajat

Helsingin Piiri:

Uudenmaan Piiri:

Turun et. piiri:

Satakunnan piiri:

Hämeen et. piiri:

Hämeen pohj. piiri:

Kymen piiri:

Mikkelin piiri:

Kuopion piiri:

Joensuun piiri:

Keski-Suomen piiri:

Vaasan et. piiri:

Kokkolan piiri:

Oulun piiri:

Kajaanin piiri:

Lapin piiri:

Ruotsalainen Työväenliitto:

Ragnar Lönnqvist ✓
Eino Sirén ✓
Veikko Hellgrén ✓
Ilmari Rosendahl ✓
Pekka Valajärvi ✓
Eero Vuorinen ✓
Erkki Kuoppala ✓
Martti Åberg ✓
Keijo Saksi ✓
Jalmari Väisänen ✓
Tauno Kähkönen ✓
Pentti Tenkula ✓
Jaakko Pöyhölä ✓
Erkki Koponen ✓
Eetu Karjalainen ✓
Atte Kyllönen ✓
Lars Lindeman ✓

Piirisihteerit

Helsingin piiri:

Uudenmaan piiri:

Turun et. piiri:

Satakunnan piiri:

Hämeen et. piiri:

Hämeen pohj. piiri:

Kymen piiri:

Mikkelin piiri:

Kuopion piiri:

Joensuun piiri:

Keski-Suomen piiri:

Vaasan et. piiri:

Kokkolan piiri:

Oulun piiri:

Kajaanin piiri:

Lapin piiri:

Ruotsalainen Työväenliitto:

Ragnar Lönnqvist ✓

Kauko Tapaninen ✓

Veikko Hellgrén ✓

Väinö Vilponiemi ✓

Viljo Salomaa ✓

Antti Halme ✓

Erkki Kuoppala ✓

Martti Åberg ✓

Keijo Suksi ✓

Kalervo Neiglick ✓

Tauno Kähkönen ✓

Eeli Lepistö ✓

Toimi Metsäranta ✓

Erkki Koponen ✓

Leevi Kovalainen ✓

Heino Uksila ✓

Lars Lindeman ✓

3-

Kunnallisjärjestöjen sihteerit

Turku:

Tampere:

Lahti:

Esko Niskanen ✓

Martti Hussi ✓

Pauli Torniainen ✓

Puoluelehtien edustajat

Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto:

Suomen Sosialidemokraatti:

Eino Kalkkinen ✓

Atte Pohjanmaa ✓

Sulo Manninen ✓

Turun Päivälehti:

Uusi Aika:

Hämeen Kansa:

Kansan Lehti:

Eteenpäin:

Kansan Työ:

Vapaus:

Kansan Voima:

Pohjanmaan Kansa:

Pohjolan Työ:

Svenska Demokraten:

Sosialistinen Aikakauslehti:

Vilho Rantanen ✓

Mauno Pelkonen ✓

Vilho Halme ✓

Holger Salokangas ✓

Reino Kaatonen ✓

Alpo Tiitinen ✓

Olli Laitinen ✓

sa

PUHEENJOHTAJAN LUVALLA KOKOUSTA SEURAAMASSA
OLLEET PUOLUEEN JÄSENET

Sos.-dem. Raittiusliitto:

Jaostojen puheenjohtajat:

Puolueen kunniajäsenet:

Toimitsijat ym:

Yrjö A. Saarinen ✓

Ilmari Linna ✓

Reino H. Oittinen, prima

Santeri Saarikivi ✓

Juho Pyy ✓

Aaro Kärkkäinen ✓, Siht.

Jarl Nordman ✓

Yrjö Virtanen ✓

Anssi Karkinen ✓

Unto Niemi ✓

Vihtori Lahti ✓

Arvo Nuolijärvi ✓

Helinä Halava ✓

Pirjo Elo ✓

Ulla Suonen ✓

Elo Lehtinen ✓

Martti Vasama ✓

Eino A. Wuokko ✓

Toimi Ranne ✓

Teppo Meriluoto ✓

Mauno Hirvisaari ✓

Matti Nieminen ✓

Eino Kyyhkynen ✓

Lauri Taskinen ✓

Martti Tynkkynen ✓

Sulo Ojanen ✓

Veikko Kaljunen ✓

Irja Lönngrén ✓

Aarne Koskinen ✓

Niilo Koljonen (OTK) ✓

Albert Sirjola ✓

Laila Leskinen ✓

Uno Nurminen ✓

Kosti Paasio ✓

Väinö Ahde ✓

Ensio Partanen ✓

Sulo A. Typpö ✓

K.-A. Fagerholm ✓

Muita:

✓ Mauno Koivisto ✓

✓ Arvo Ahonen ✓

✓ Elis Manninen ✓

✓ Pitkälampi, Alha ja Valtta ✓

Lüte B.

PUHELIMET:

Puoluesihteeri 77 24 10 77 39 93
Järjestösihteeri . . . 77 47 21
Taloudenhoitaja . . . 77 29 95
Kunnallisasiat . . . 77 47 42
Toimisto . . . 77 23 47
Kassa . . . 77 87 52
Julkaisujen toim. . . 77 87 53

Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 1961

Kutsu Puolueneuvoston kokoukseen

Sosialidemokraattisen Puolueen Puolueneuvosto kutsutaan kokoukseen, joka pidetään Helsingin Työväentalon A-salissa torstaina 30. päivänä marraskuuta 1961 alkaen kello 12. Esillä nykyinen tilanne ja puolueen sääntöjen 40 §:ssä mainitut asiat.

Tämä kokouskutsu vahvistetaan tk. 28 päivänä pidettävässä puoluetolimikunnan kokouksessa, mutta uutta kutsua ei puolueneuvoston jäsenille lähetetä, jollei puoluetolimikunta jostakin erityisestä syystä toisin määrää.

Puolueterveisin

SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUETOIMIKUNTA

Väinö Tanner

Kaarlo Pitsinki

Jakelu:

Puolueneuvoston jäsenet
Puoluetolimikunnan jäsenet
Tilintarkastajien puheenjohtaja
Sos.-dem. Naisten Keskusliiton edustaja
Sos.-dem. Nuorison Keskusliiton edustaja
Sos.-dem. Eduskuntaryhmän edustaja
Puolueen vastuunalaiset toimitsijat
Piiritoimikuntien edustajat (yksi kustakin piiristä)
Piirisihteerit
Puoluelehtien edustajat (yksi kustakin puoluelehdestä)
Sos.-dem. Raittiusliitto
Puolueen jaostojen puheenjohtajat

Lähte C.

Puoluetoimikunnan ehdotus

Sihteereiksi

Aatto Väyrynen

Aaro Kärkkäinen

Pöytäkirjan tarkistajat

Sinikka Luja, Uudenmaan piiri

Yrjö Rantala, Helsingin piiri

Ääntenlaskijat

Antero Nurminen, Hämeen et. piiri

Pekka Mikkonen, Kymen piiri

Paavo Tirronen, Joensuun piiri

Menettelytapavaliokunta

Vihtori Fallila, Satakunnan piiri

Johannes Koikkalainen, Turun et. piiri

Lauri Palonen, Uudenmaan piiri

Unto Kanerva, Hämeen pohj. piiri

Paavo Ilo, Mikkelin piiri

Juho Lukkarinen, Kuopion piiri

Antero Väyrynen, Oulun piiri

Aartturi Okkonen, Kajaanin piiri

Liite D.

Sosialidemokraattisen Puolueen Puolueneuvoston kokous
HTY:n talon A-salissa 30. päivänä marraskuuta 1961 alkaen kello 12.

T y ö j ä r j e s t y s:

1. Kokouksen avaus
2. Nimenhuuto
3. Kokouksen laillisuuden toteaminen
4. Kokouksen järjestäytyminen
 - a) valitaan kaksi sihteerää
 - b) valitaan kaksi pöytäkirjan tarkistajaa
 - c) valitaan kolme ääntenlaskijaa
 - d) valitaan menettelytapavaliokunta
5. Työjärjestyksen hyväksyminen
6. Poliittinen tilanne ja vaalikysymykset
7. Julkilausuma
8. Muut esille tulevat asiat